

OKÇUZÂDE MEHMED ŞÂHÎ VE MÜNŞEÂTI MÜNŞE'ÂTÜ'L-İNŞÂ'

(İNCELEME-METİN-DİZİN)

HAZIRLAYAN
İLKUNUR SİSNELİOĞLU ÖZER

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2022, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™
Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 254
Edebiyat: 121

ISBN 978-625-8371-62-8
Sertifika No: 52315

Birinci Baskı: İstanbul, 2022

Hazırlayan: İlkur Sisnelioğlu Özer

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Mizanpaj/Kapak Uygulama:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.
(Sertifika No: 46519)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Okçuzâde Mehmed Şâhî ve Münşeâtı: Münşe'âtü'l-İnşâ' (İnceleme-Metin-Dizin)

Hazırlayan: İlkur Sisnelioğlu Özer (Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2022.

799 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 254) ___ Dizin var.

ISBN 978-625-8371-62-8

1- Edebiyat 2- Klasik Türk Edebiyatı 3- Mektup 4- Nesir

Bu kitap, 25.01.2022 tarihinde İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalında Prof. Dr. Abid Nazar Mahdum danışmanlığında tamamlanan "Okçuzâde Mehmed Şâhî ve Münşeâtı: Münşe'âtü'l-İnşâ' (İnceleme-Metin)" başlıklı doktora tezinin gözden geçirilmiş ve güncellenmiş hâlidir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Önsöz.....	11
Çeviri Yazı Harfleri.....	14
Kısaltmalar Listesi.....	15
Nüsha Kısaltmaları.....	16
Giriş.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM MÜNŞEÂT İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

1. Mektup.....	27
1.1. Mektup Nedir, Nasıl Ortaya Çıkmıştır?.....	27
1.2. Arap ve İran Edebiyatında Mektup.....	28
1.3. Türk Edebiyatında Mektup.....	29
1.3.1. Eski Türk Edebiyatında Mektubun Bölümleri.....	30
1.3.2. Eski Türk Edebiyatında Mektup Türleri.....	31
2. Nesir.....	32
2.1. Eski Türk Edebiyatında Nesir.....	32
2.2. Türk Edebiyatında Nesrin Tarihî Gelişimi.....	34
2.3. Eski Türk Edebiyatında Nesir Türleri.....	37
3. İnşâ, Münşî ve Münşeât Kavramları.....	39
3.1. İnşâ Nedir?.....	39
3.2. Arap Edebiyatında İnşâ.....	41

3.3. İran Edebiyatında İnşa.....	45
3.4. Türk Edebiyatında İnşa.....	47
3.5. Osmanlı Münşeât Geleneği ve Diplomatığı.....	51
3.6. Münşî Kime Denir?.....	54
3.7. Münşeât Nedir?.....	54
3.7.1. Türk Edebiyatında Münşeât Geleneği.....	55
3.7.2. Münşeât Mecmuaları Hakkında.....	58
3.7.3. Münşeât Mecmualarının Osmanlı ve Edebiyat Tarihi İçin Önemi.....	62

İKİNCİ BÖLÜM

OKÇUZÂDE MEHMED ŞÂHÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

1. Hayatı.....	65
1.1. Doğumu, Adı ve Ailesi.....	65
1.2. Tahsili.....	67
1.3. Meslek Hayatı.....	70
1.4. Vefatı.....	74
2. İlmî Şahsiyeti.....	74
3. Tasavvufî Hayatı.....	76
4. Hattatlığı.....	77
5. Edebî Şahsiyeti.....	78
5.1. Şairliği.....	80
5.2. Münşîliği.....	82
6. Eserleri.....	85
6.1. Ahsenü'l-hadîs.....	85
6.2. Câmî'ü'l-gâyât.....	86
6.3. Dîvân.....	86
6.4. el-Makâmü'l-Mahmûd.....	86
6.5. en-Nazmü'l-mübîn fi Âyâtî'l-erba'in.....	87
6.6. Kânûn-ı Cedîd-i Arâzî.....	88
6.7. Muhtârü'l-ahyâr.....	88
6.8. Münşe'âtü'l-inşâ'.....	88
6.9. Risâletü's-Şâhî fi Tezyîfi Selîmnâme.....	89
6.10. Tercüme-i Tuhfetü's-salavât li'l-Kâşifi.....	89

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜNŞE'ÂTÜ'L-İNŞÂ'NIN İNCELEMESİ

1. Eserin Tanıtımı.....	91
1.1. Eserin Adı.....	91
1.2. Eserin Takdimi ve Telifi.....	92
1.3. Eserin Önemi.....	95
2. Metnin İncelemesi.....	96
2.1. Dil ve Şekil Özellikleri.....	96
2.2. Edebî Sanatlar.....	100
2.2.1. Mecazlar.....	100
2.2.2. Anlamla İlgili Edebî Sanatlar.....	102
2.2.3. Sözle İlgili Edebî Sanatlar.....	106
3. Eserin Kaynakları.....	107
3.1. Zikredilenler.....	107
3.2. Atıf Yapılanlar.....	115
4. Âyet-i Kerîmeler.....	116
5. Hadîs-i Şerîfler.....	124
6. Darb-ı Meseller.....	126
7. İstilahlar.....	128
7.1. Dinî-Tasavvufî İstilahlar.....	128
7.2. Edebî İstilahlar.....	136
7.3. İlmî İstilahlar.....	140
7.4. Sosyal ve Kültürel Unsurlar.....	143
8. Şiirler.....	146
8.1. Arapça Şiirler.....	146
8.2. Farsça Şiirler.....	169
8.3. Türkçe Şiirler.....	193
8.4. Mülemmâlar.....	199
9. Kıssalar.....	200
10. Eserin Muhtevası.....	203
10.1. Mektup Türleri.....	215
10.2. Başlık Tablosu.....	216
11. Eserin Nüshalarının İncelenmesi.....	257
11.1. Yurt İçi Nüshaları.....	259

11.2. Yurt Dışı Nüshaları.....	267
11.3. İçinde Münferit Okçuzâde Mektupları Bulunan Eserler.....	269
12. Metnin Oluşturulmasında İzlenen Yöntem.....	271
13. Mektup-Nüsha Tablosu	274

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM MÜNŞE'ÂTÜ'L-İNŞÂ'

Tenkitledi Metin.....	279
Sonuç	753
Kaynakça	757
Dizin	777
Ekler	785

Önsöz

Osmanlı devlet adamlarının bürokratik mertebelerinin ilmî ve bedîi ehliyetlerine göre şekillendiği muhakkaktır. Osmanlı bürokrasisinde makam sahibi bir idareci, evvela ilmî ve edebî seviyesine göre itibar görmekteydi. Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyıl sonları ve XVII. yüzyıl başlarında yetişmiş ve eserler vermiş olan Okçuzâde Mehmed Şâhî muteber bir devlet adamı olmakla birlikte klasik Türk edebiyatı tarihi için önemli bir münşîdir. Bu vasıfları yanında şair, âlim ve hattat bir zât olan Okçuzâde, hezarfen diyebileceğimiz çok yönlü bir Osmanlı entelektüel kişiliğini anlamak adına önemli bir numûnedir.

Mehmed Şâhî'nin konumuz olan Münşe'âtü'l-inşâ'sı, süslü nesrin bir ürünü olup siyasî ve sosyal tarih açısından da ufuk açıcı bir yerde konumlanmaktadır. Özellikle eserin mukaddimesinde verilen dönemin siyasî uygulamaları ile ilgili ipuçları ve Okçuzâde ile ilgili biyografik bilgiler açısından oldukça kıymetlidir. Ayrıca Okçuzâde'nin inşâ hakkındaki bilgi ve görüşleri de dikkate şâyandır.

17. yüzyılın önemli münşîleri arasında sayılan Okçuzâde Mehmed Şâhî'nin münşeâtı Türk edebiyatında münşeât türünün zirve dönemi eserlerindedir. Çalışmada genel olarak münşeât türü hakkında bilgiler verilmiş, Okçuzâde'nin hayatı konu edilmiş ve Münşe'âtü'l-inşâ'nın edebî yönünden incelemesi yapılmıştır.

Birinci bölümde münşeât türü ile ilgili mektup, nesir, inşâ, münşî gibi kavramlar teorik çerçevede ele alınmış, bu türlerin tarihsel gelişimi ve Türk edebiyatındaki yerleri üzerinde durulmuştur. Ardından konu ile bağlantısı

sebebiyle kısaca Osmanlı münşeât geleneği ve diplomasisi hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde Okçuzâde Mehmed Şâhî'nin hayatı; ilmî, tasavvufî, edebî şahsiyeti ele alınmıştır. Bu bölümde Münşe'âtü'l-inşâ'nın mukaddimesinde yer alan biyografik bilgilerin ışığında tezkire türü eserler ve konu ile ilgili farklı kaynaklar taranmış ve ipuçları yakalanmaya çalışılmıştır.

Üçüncü bölümde eserin dil, üslup ve muhteva yönünden incelemesi yapılmıştır. Münşe'âtü'l-inşâ'nın litaretürdeki yerinin de bir irdelemesi sayılabilecek bu bölümde dil ve şekil özellikleri incelenmiş; kaynakları, istilahları, âyet ve hadîs-i şeriflerden yapılan iktibaslar tespit edilmeye çalışılmıştır. Münşeâtın muhteva yönünden de bir incelemesi yapılarak literatürdeki yeri ortaya koyulmuştur. Eserin Türkiye ve dünyadaki nüshaları ayrıntılı bir biçimde incelenmiş, kataloglarda Okçuzâde münşeâtı olarak kayıtlı olan ancak Münşe'âtü'l-inşâ'nın dışında değerlendirilmesi gereken eserler tespit edilmiştir. Eserin nüshaları incelenerek toplam 96 adet mektup olduğu tespit edilmiş, bu mektupların nüshalardaki başlıkları ve sıralamaları tablolar hâlinde verilmiştir.

Dördüncü ve son bölümde ise münşeâtın en kâmil üç nüshası olarak tespit edilen İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi 3105, Tire Necip Paşa Kütüphanesi 372 ve Mısır Milli Kütüphanesi Edebi Türkî Talat 149 nüshaları ele alınarak mukayeseli metin ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu üç nüshanın yeterli gelmediği durumlarda diğer nüshalara da başvurulmuştur.

Kitaplaştırılma aşamasında doktora tezinde bulunmayan bir "Dizin" bölümü çalışmaya eklenerek araştırmacıların istifadesine sunulmuştur. Bu bölümde Münşe'âtü'l-İnşâ'da geçen kişi ve mekân isimleri yer almaktadır. Bu vesileyle metnin zenginliği ve Okçuzâde'nin müktesebatının genişliği bir kere daha kendini göstermiştir.

Gerek inşâ sahasında gerekse Okçuzâde Mehmed Şâhî özelinde yapılan çalışmaların henüz kâmil seviyeye ulaşmış olduğu söylenemez. Bu çalışma hem Okçuzâde'nin inşâ kabiliyetini en açık şekilde ortaya koyabilecek hem de Osmanlı nesrinin genel hatlarının çizilebilmesine yardımcı olacak bir metni literatüre kazandırma ihtiyacına binâen ortaya çıkmıştır. Çalışılmış olan münşeât metni aynı zamanda Osmanlı tarihi araştırmalarına da kaynak teşkil edebilecek bir muhtevaya sahiptir.

Biz bu çalışmada Reisülküttap, başdefterdar, beylerbeyi, nişancı, şair, münşî vasıflarını haiz Okçuzâde Mehmed Şâhî'nin münşeâtının karşılaştırılmalı metnini kurarak ve edebî incelemesini yaparak Okçuzâde'nin edebî sahadaki kudretine dikkat çekmek istedik. Üzerinde araştırmalar yapma gerekliliği devam eden Osmanlı nesri ve bilhassa Okçuzâde Mehmed Şâhî gibi önemli bir münşinin münşeâtını literatüre kazandırarak inşâ sahasındaki çalışmalara katkı sağlamak, bu vesileyle 17. yüzyılda münşeât türünün ana portresinin çizilmesinde naçizâne bir parçayı daha tamamlamayı gâye edindik.

Çalışmam esnasında gece gündüz demeden her daim desteklerini hissettığım, bu konuyu birlikte çalışma hususunda kendimi çok şanslı hissettiğim kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Abid Nazar Mahdum'a göstermiş olduğu özveriden dolayı en içten teşekkürlerimi sunarım.

Rehberlikleri ve desteklerinden ötürü çok değerli hocalarım Prof. Dr. Fikret Turan, Prof. Dr. Ahmet Karataş, Doç. Dr. Mehmet Yalçın Yılmaz ve Prof. Dr. Mustafa Balcı'ya hususen teşekkür etmek boynumun borcudur.

Nüsha araştırmalarımnda yardımcı olan kıymetli ağabeyim İbrahim Gökse Baykan'a; Mısır nüshasını elde etmem konusunda samimi yardımlarından dolayı Hassan Sahl'a, Avusturya nüshasına ulaşmamda çok değerli yardımları için Abdurrahman Düzcan'a gönülden teşekkür ederim.

Metnin oluşturulması esnasında azımsanamayacak yardımlarından dolayı Fatih Çil'e; Arapça metinlerin okunması ve tercümesi konusundaki katkılarından dolayı Dr. Ahmet İhsan Dündar'a da şükranlarımı sunarım.

Çalışmanın basımını üstlenen DBY Yayınları'na, basım aşamasındaki gayret ve özverili yaklaşımları için İrfan Güngörür ve Doç. Dr. Furkan Öztürk'e ayrıca teşekkür ederim.

Son olarak; bir bakıma bu çalışmanın vücuda gelmesinin müsebbibi olan ve her daim maddî manevî desteklerini benden esirgemeyen sevgili anneme, babama, eşime ve çocuklarıma nâmütenâhî teşekkürlerimi sunmak isterim.

Tüm arzu ve gayretimizle yürüttüğümüz, her aşamasını son derece titizlikle gerçekleştirdiğimiz çalışmamızda noksanlıklar ve hatalar çıkması muhtemel olsa da klasik Türk edebiyatı sahasındaki çalışmalara bir nebze olsun katkıda bulunabilmek en büyük temennimizdir.

İlknur Sisnelioğlu Özer
İstanbul, 2022

MÜNŞE'ÂTÜ'L-İNŞÂ'

Tenkitli Metin

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün” ü yaşamak
“yarın” ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün” ü yaşamak
“yarın” ları aydınlatır.

M.

[NEK1-1b] [NP-6b] *Hamden li-men ħalaqa'l-hüre'l-ıyne li'sü'adāi ve ħāle innā enşe'nāhünne inşā'a* ve aġşā 'alā beşā'iri'l-eşkıyā'i setā'ira 'ammā el-ġafletu iġşā'a. **Ve hüvellezī enşe'eküm min nefsin vāĥidetin fe-müstekarrun ve müstevde'** ve evde'a fi külli şey'in mine'l-eşyā'i mā hüve¹ müsteb'adün ve müstebda'. *Ve eżā'e cevhere'n-nāri ve ħāle E en-tüm enşe'tüm şeceratehā em nahnü'l-münşi'ün.* *Ve eżhera mine't-türābi külle yevmin bedāyi'a'l-ekvāni ve's-şü'ün.* *Ve şalāten 'alā men ħuşşa bi'l-feşāhati ve iĥtişāri'l-kelām ve ħazza ümmetehū bi-iĥ'āmi'l-ta'āmi ve iĥşāi's-selām ve üyyide bi'l-mu'cizāti'l-bāhirāti² ve'l-kelimi'l-cevāmi' ve ħufiže dīnühū bi-telaqquni'l-ĥalefi 'ani's-selef. Fe-rubbe mübellegin ev'ā min sāmī'. Ve 'alā ālihī zevi'l-ħurbā veşahbihi'l-müntemīne ilā cenābihi'l-aħdesi ba'uden ev ħarube. Emmā ba'du:³ Bu bende-i āzāde Muĥammed*

¹ mine'l-eşyā'i mā hüve: NP'de yok.

² bāhirāti: NP'de yok.

³ Ar: Bahtiyar kimseler için güzel gözlü hurileri yaratan ve "Biz onları (hurileri) yepyeni bir yaratılışta yarattık." (Vākıa 56/35) diyen, bedbaht kimselerin gözlerine gafletten perdeleri iyice indirene hamd olsun. "O, sizi bir tek candan yaratandır. Sizin bir karar kılma yeriniz, bir de emanet bırakılma yeriniz var." (En'am 6/98) Her bir şeye uzak görülen ve eşsiz sayılan [özellikler] yerleştirmiştir. Ateşin aslını ışıldatmış ve "Onun ağacını siz mi yarattınız, yoksa yaratan biz miyiz?" (Vākıa 56/72) buyurmuştur. Topraktan her gün eşsiz varlıklar ve işler ortaya çıkarmıştır. Kendisine fesahati ve özlü söz söyleme özelliğini bahşettiği, ümmetini yemek yedirmeye, selamı yaymaya teşvik eden, açık mucizelerle,

bin Mehmed Okçı-zâde meḥâfil-i emâsil-şudürda bu vechle¹ beş-i şekvâ ve nefsetü'l-maşdür ider ki iktizâ-i sevķ-i kaçâ ile nezâret-i reyḥân-ı rey'ân-ı sinn ü sâlde küttâb-ı dīvân-i felek-mişâlden ma' dūd ve teleffüt-i ulemâ-i zamân ile beyne'l-ekfâ² ve'l-aḥdân maḡbūt belki maḥsūd idüm. Rüz u şeb dest-i sa'y u talebi binâ-i kaçır-ı ma'ârifet kaçır ve bünyâd-ı ḥişâr-ı 'avârifet kaçır idüp mişkât-ı faẓl-ı ulemâdan cezve-i dâniş ü hüner-i iktibâs ve ḥaşbe'l-imekân muḥâlaḫta-i ebne-i zamândan ihtirâz ü ihtirâs iderdüm. Pâye-i isti'dâd u istihâlüm akrân u emsâlümden vâlâ olmadı ise anlardan dün u pest degül idi ve secencel-i taḥşilüm mişkâla-i tekmil ile incilâ bulmadı ise seng-i ta'n-ı ḥasūdân ile bi'l-külliyet şikest degül idi. Egerçi vaşmet-i cehâletden taḥlîş-i nefis-i zelil için sebîl-i taḥşilde taḥammül-i kedd ü ta'b ve kaçavâ'id-i mecelle-i taḥkîķ ü tafsilde ihtiyâr-ı vaşab u naşab olunurdu. Ammâ kâlâ-yı vâlâ-yı ma'rifet bî-kadr ü i'tibâr ve devḫa-i bülend-fazilet bî-berg ü bâr iken bî-fâ'ide taẓyî-i 'ömri-i 'aziz ve irtikâb-ı 'anâ-i ğarîz olduğına² ceriḥü'l-cinân ve bu rubâ'î ile te'essüf-künân idüm. (Rubâ'î)

[mef'ülü mefâ'ilün mefâ'ilün fâ'] Ahreb
Bisyâr taḥammul-i veķâyî' kerdem
Âvâze-i 'ilm u faẓl şâyî' kerdem
Çun nîst kesî ki kaçdr-i ân b'işnâsed
Efsûs ki rüzġâr zâyî' kerdem³

[NP-7a] (Neşr⁴) Mir'ât-ı cihân-nümâ-yı başiret muncelî ve şâhid-i devlet mınaşsa-i zevâlde mütecellî olduğda küşe-i vaḥdetde⁵ tüşe-i bulġat ile kâni' [NEK1-2a] ve seyfi-şârim-i vaķt rişte-i ḫulḫeyi kaçî' olup mîzâb-ı dîde-i ḫünbârdan sirişk-i nedâmeti rîzân ve mu'tekef-i süküt u sükûna ġirîzân oldum. (Rubâ'î)

az sözle çok mana ifade etme kabiliyetiyle desteklediği, halefin seleften tebellüġ etmesi suretiyle dinini muhafaza ettiği zata salât olsun. Kendisine tebliġ edilen nice insan vardır ki işitenden daha iyi anlayıp kavrar. Onun yakın akrabaları olan ailesine, mukaddes makamının müntesibi olan uzak veya yakın ashabına da salât olsun. Bu girişin ardından:

¹ bu vechle: NP'de yok.

² olduğına: olduğuna NP.

³ Far: Çok hadiselerle taḥammül ettim, ilim ve faziletin sesini yaydım, onun kıymetini bilecek bir kimse olmadığı için yazık ki zamanımı zâyî ettim.

⁴ Neşr: NEK1'de yok.

⁵ vaḥdetde: vaḥdet ve NP.

Kaynakça

<http://www.vajehyab.com/>

<https://www.aldiwan.net/>

<https://al-maktaba.org>

<https://ganjoor.net/>

<http://www.shiaonlinelibrary.com/>

_____, **Münşe'ât-ı Okçuzâde, Gani-zâde, Nâdirî, Abdülkerîm Azmî-zâde**, Ankara, Milli Kütüphane, A 3811.

_____, **Münşe'ât Mecmû'ası**, İstanbul, İÜ Nadir Eserler Kütüphanesi, NECTY01526.

_____, **Münşeât**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Reisülküttap, 921/5.

_____, **Münşeât**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Hâlet Efendi, 775/6.

_____, **Mecmû'atü'l-Resâil**, c. I, İstanbul, İÜ Nadir Eserler Kütüphanesi, NECTY04097/15.

_____, **Hükm-i Şerîf**, Ankara, Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 542/2.

_____, **Mecmû'atü'l-Celîle**, İstanbul, Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Nuruosmaniye, 34 Nk 4976/8.

_____, "Asâfi Dal Mehmed Bey", **TDEDA**, c. I, İstanbul, Dergâh Yay.

_____, **Derleme Sözlüğü**, Ankara, 1965, TTK Yay., c. II, s. 710.

_____, **Tercüme Mektup Özel Sayısı**, c. XVI, S. 77-80, Ankara, MEB Yay., 1964.

_____, **Türk Dili Mektup Özel Sayısı**, Ankara, 2008, TDK Yay., Yıl. 24, c. XXX, S. 274, 1 Temmuz 1974.

_____, **Hece Mektup Özel Sayısı**, 2006, Yıl. 10, S. 114/115/116.

Abdülkadir el-Khalaf: **Arapça Deyimler Sözlüğü**, İstanbul, İsar Yay., 2017.

Abdurrezzak Kâşânî: **Tasavvuf Sözlüğü- Letâ'ifü'l-a'lâm fi işarâtu ehli'l-ilhâm**, Haz. Ekrem Demirli, İstanbul, İz Yay., 2015.

Afyoncu, Erhan: "Müteferrika", **TDVİA**, c. XXXII, İstanbul, 2006, s. 183-185.

Afyoncu, Erhan: "Zeâmet", **TDVİA**, c. XXXIV, İstanbul, 2013, s. 162-164.

- Afyoncu, Erhan: "Sokulluzâde Hasan Paşa", **TDVİA**, c. XXXVII, İstanbul, 2009, s. 366-368.
- Ahmed b. Hanbel: **el-Müsned**, Beyrut, Müessesetü'r-Risâle, 2001.
- Ahmed Resmî: **Halifetü'r-Rüesâ**, İBB Atatürk Kitaplığı, M. Cevdet Kitapları, no: 0/24.
- Ahmed Vefik Paşa: **Lehce-i Osmânî**, İstanbul, Mahmud Bey Matbaası, 1308.
- Ahterî Mustafa Efendi: **Ahterî-i Kebîr**, Haz. H. Ahmet Kırkkılıç-Yusuf Sancak, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2009.
- Akalın, Nazir**: "Nizâmî-yi Gencevî ile Fuzûlî-yi Bağdâdî'nin Leyli u Mecnun Mesnevilerinin Tartışmalı Mukayesesi", **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, S. 3, Konya, 1997, s. 201-217.
- Akalın, Nazir: "Nizâmî-i Gencevî'nin Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Eserleri", **BİLİG**, S. 7, Ankara, 1998, s. 67-91.
- Akgündüz, Ahmet: "Ebüssüüd Efendi", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1994, s. 365-371.
- Akgündüz, Ahmet: **Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri: Osmanlı Hukukuna Giriş ve Fatih Devri Kanunnameleri**, c. I, İstanbul, Fey Vakfı, 1990.
- Akgündüz, Murat: "Osmanlı Devletinde Nişancılık Müessesesi", **Harran Üni. İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Şanlıurfa, 1998, s. 226-229.
- Akkuş, Metin: **Nef'î Dîvânı**, Ankara, Akçağ Yay., 1993.
- Akpınar, İsa: "Klasik Türk Şiirinde Tevhîd (Başlangıçtan XVI. Asrın Sonuna Kadar)", Basılmamış Doktora Tezi, Marmara Üni. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, 2017.
- Aksoyak, İ. Hakkı: Gelibolulu Mustafa Âlî ve Divanlarının Tenkitli Metni, I, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara 1999.
- Aksoyak, İsmail Hakkı: "Eski Türk Edebiyatında Nesir Üzerine Bazı Belirlemeler", **Nesrin İnşâsı**, Haz. Hatice Aynur vd., İstanbul, Turkuaz Yay., 2010, s. 56-71.
- Akün, Ömer Faruk: "Gelibolulu Mustafa Âlî – Edebî Yönü", **TDVİA**, c. II, İstanbul, 1989, s. 416-421.
- al-İmad, Leila S.: "al-Âdil b. al-Sallâr", in: Encyclopaedia of Islam, THREE, Edited by: Kate Fleet, Gudrun Krämer, Denis Matringe, John Nawas, Everett Rowson. https://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopaedia-of-islam-3/*-COM_22987
- Albayrak, Nurettin: "Cem", **TDVİA**, c. VII, İstanbul, 1993, s. 279-280.
- Ali Ekber, DİHHUDÂ: **Lügat-nâme (CD)**, Tahrân, Müessesesi-i İntişârât u Çâp-ı Dânişgâh-ı Tahrân, 1385.
- Alkan, Serhan: "XIII-XV. Asırlarda Divan Nesrine Genel Bir Bakış", **Yedi İklim**, Haziran 1994, c. VII, s. 8-11.
- Alper, Hülya: "Mukarrebîn", **TDVİA**, c. XXXI, İstanbul, 2006, s. 128-129.
- Altıkulaç, Tayyar: "Bakkâlî", **TDVİA**, c.4, İstanbul, 1991, s. 544-545.
- Arslan, Adnan: "Verrâk'tan Gençlere Öğütler", **Tasavvur: Tekirdağ İlahiyat Dergisi**, 4/2 (Aralık 2018), s. 826-838.

- Arslan, Adnan: "Verrâk'tan Gençlere Öğütler", **Tasavvur: Tekirdağ İlahiyat Dergisi**, 4/2 (Aralık 2018), s. 829.
- Âşık Çelebi: **Meşâ'irü's-Şu'arâ**, c. I, Haz. Filiz Kılıç, İstanbul, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yay., 2010.
- Atalay, Mehmet: "Zâhir-i Fâryâbî", **TDVİA**, c. XXXIV, İstanbul, 2013, s. 87-88.
- Atalay, Mehmet: "Unsurî", **TDVİA**, c. XXXII, İstanbul, 2012, s. 162-163.
- Ateş, Süleyman: "Hazarât-ı Hams", **TDVİA**, c. XVII, İstanbul, 1998, s. 115-116.
- Ateş, Süleyman: "Cüneyd-i Bağdâdî", **TDVİA**, c. VIII, İstanbul, 1993, s. 119-121.
- Aybakan, Bilal: "Şâfîî", **TDVİA**, c. XXXVIII, İstanbul, 2010, s. 223-233.
- Aydın, Mustafa: "Revan", **TDVİA**, c. XXXV, İstanbul, 2008, s. 26-29.
- Ayverdi, İlhan: **Kubbealtı Lugatı**, (Çevrimiçi) <http://lugatim.com/s/nesir>, 20.11.2020.
- Ayyıldız, Erol: "Ebû'l Atâhiye", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1994, s. 294-295.
- Babanzâde Bağdatlı İsmail Paşa: **Hediyetü'l-Ârifin Esmâü'l-Müellifin ve Âsârü'l-Musannifin**, c. I, İstinsah ve Tsh: Kilisi Rıfat Bilge-İbnülemin Mahmud Kemal İnal, Ankara, MEB Yay., 1951.
- Babinger, Franz: **Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri**, Ter. Coşkun Üçok, Ankara, Kültür Bakanlığı Yay., 1992.
- Bâkî: **Bâkî Dîvânı**, Haz. Sabahattin Küçük, TC Kültür Bakanlığı, e-kitap.
- Baktır, Mustafa: "Emîr es-San'ânî", **TDVİA**, c. XI, İstanbul, 1995, s. 144-145.
- Banarlı, Nihad Sami: **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi II**, İstanbul, Millî Eğitim Basımevi, 1983.
- Benzer, Nazife: "Mebânî'l-İnşâ Cild-i Sâni", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın, Adnan Menderes Üni., SBE, 2016.
- Beyânî Mustafa b. Cârullah: **Tezkiretü's-Şu'arâ**, Haz. Aysun Sungurhan, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2017, e-kitap (E.T. 01.11.2020)
- Bezzar, Ebû Bekr Ahmed b. Amr b. Abdülhakim: **Musnedü'l-Bezzâr**, c.9, Thk. Mahfuzrahman Zeynullah, Medine-i Münevvere, Mektebetü'l-Ulûm ve'l-Hikme, 1988.
- Bilgin, Orhan: "Fahreddin-i Irâkî", **TDVİA**, c. XII, İstanbul, 1995, s. 84-86.
- Bolay, M. Naci: "Beş Sanat", **TDVİA**, c. V, İstanbul, 1992, s. 546-547.
- Bolay, M. Nâci: "Beş Küllî", **TDVİA**, c. V, İstanbul, 1992, s. 545-546.
- Boran, Uğur: "Okçuzâde Mehmed Şâhî'nin Manzum-Mensur Kırk Âyet Tefsiri: en-Nazmü'l-Mübîn Fi'l-âyâtî'l-erbaîn (İnceleme-Metin)", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul, 2021.
- Boran, Uğur: "Okçuzâde ve en-Nazmu'l-Mübîn fi'l-âyâtî'l-erba'in Adlı Türkçe Kırk Ayet Tefsiri," **Şarkiyat Mecmuası / Journal of Oriental Studies**, S. 37, İstanbul, 2020, s. 65-108.
- Bostan, İdris: "Sâlyâne", **TDVİA**, c. XXXVI, İstanbul, 2009, s. 59-60.

- Buçukcu, Zeynep: "Nev'î'nin Tercüme-i Münşeât-ı Hâce-i Cihân'ı", **Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi**, 3 (1), 2019, s. 155-160.
- Buhârî, İsmail b. Muhammed: **Kitâbu'l Edebi'l-Mufred**, "Thk. Ebû Abdurrahman Muhammed Nasıruddin Elbânî", Beyrut, Dârü's-Sadık, 2000.
- Buhârî, Muhammed b. İsmail: **Kitâbu't-Târîhi'l-Kebîr**, Beyrut, Dârü'l-kütübî'lilmiyye, t.y.
- Bursalı Mehmed Tâhir: **Osmanlı Müellifleri**, Haz: A. Fikri Yavuz-İsmail Özen, İstanbul, Meral Yay., 1972, c. II.
- Çakan, İsmail Lütfi: "el-Câmî's-Sahîh", **TDVİA**, c. VII, İstanbul, 1993, s. 129-132.
- Çakır, Ömer: "Türk Edebiyatında Mektup", Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2005.
- Çavuşoğlu, Mehmed: **Yahyâ Bey: Dîvân (Tenkidli Basım)**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, 1977.
- Çavuşoğlu, Mehmet: "Bâkî", **TDVİA**, c. IV, İstanbul, 1991, s. 537-540.
- Celâleddin Süyûtî: **Cem'ül-Cevâmî**, C. 15, Beyrut, Dârü'l-Kütüb-i İlmiyye, 2000.
- Çelebi, İlyas: "Sâhib b. Abbâd", **TDVİA**, c.XXXV, İstanbul, 2008, s. 512-515.
- Çiçekler, Mustafa: "Sa'dî Şirâzî", **TDVİA**, c. XXXV, İstanbul, 2008, s. 405-407.
- Çiftçi, Hasan: "Ubeyd-i Zâkânî", **TDVİA**, c. XXXXII, İstanbul, 2012, s. 16-17.
- Çınarcı, Mehmet Nuri: "Safevî Sarayında Türkçe Şiir Yazan Bir Şehzâde İbrahim Mîrzâ (Câhî)", **Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi**, YIL: 19 S: 3, Aralık 2015, s. 161-196.
- Çuhadar, Mustafa: "Küseyyir", **TDVİA**, c. XXVI, Ankara, 2002, s. 575-576.
- Daş, Abdurrahman: "Türkiye Selçukluları ve Osmanlı Dönemi Hakkında Tarihî Kaynak Olarak Münşeât Mecmualarının Değerlendirilmesi", **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, 2004, c. 45, S. 11, s. 205-218.
- Daş, Abdurrahman: "Osmanlılarda Münşeât Geleneği, Hoca Sadeddin Efendi'nin Hayatı, Eserleri ve Münşeâtı", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi SBE, 2003.
- Demirhan Erdemir, Ayşegül: "Ahlât-ı Erbaa", **TDVİA**, c. II, İstanbul, 1989, s. 24.
- Deniz, Sabahat: "Eski Türk Edebiyatında Nesir ve Tarihî Gelişimi", **Eski Türk Edebiyatına Giriş**, Haz. Ahmet Mermer vd., Ankara, Akçağ Yay., 2016, s. 451-476.
- Derdiyok, İ. Çetin: "Ahmed-i Dâînin Teressülü", **Toplumsal Tarih**, S.6, Haziran 1994, s.56-59.
- Derdiyok, İ. Çetin: "XV. Yüzyıl Şairlerinden Mesîhî'nin Gül-i Sadberg'i", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, SBE, Adana, 1994.
- Derdiyok, İ. Çetin: "Osmanlı Devrinde Mektup Yazma Geleneği", **Osmanlı**, Ankara, Yeni Türkiye Yay., 1999, s. 731-740.
- Develi, Hayati: "Söze Boğulan Tarih: Osmanlı Tarih Yazıcılığının Dili", **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları V, Nesrin İnşası: Düzyazıda Dil, Üslup ve Türler**, İstanbul, 2010, s. 84-124.

- Deylemî, Ebû Şucâ' Şireveyh b. Şehridâr: **el-Firdevs bi Me'sûri'l-hitâb**, c.2, Beyrût, Dârü'l-kitâbü'l-ilmiyye, 1986.
- Dihhoda, Ali Ekber: **Lugatnâme** (Çevrimiçi) <https://www.parsi.wiki>.
- Dilçin, Cem: **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, Ankara, TDK Yay., 2004.
- Diyarbakırlı Said Paşa: **Mîzânü'l-Edeb**, Haz. Saliha Aydoğan, İstanbul, Kitabevi Yay., 2009.
- Diyarbakırlı Said Paşa: **Mesal Kitabı-Nuhbetü'l-Emsâl**, Haz. Uğur Boran, İstanbul, Büyüyenay Yay., 2017.
- Dodangeh, Abdullah: "Celâyirî Hükümdârî Şeyh Üveys'e Sunulan Destûrî'l-Kâtib fi Ta'yini'l-Merâtib Adlı Eser Üzerine Bir Değerlendirme", **Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi**, C. II, S. 4, 2016, s. 163-183.
- Durmuş, İsmail, Çuhadar, Mustafa: "İbnü'r-Rûmî", **TDVİA**, c.XXI, İstanbul, 2000, s. 186-188.
- Durmuş, İsmail: "Nesir", **TDVİA**, c. XXXIII, İstanbul, 2007.
- Durmuş, İsmail: "İnşâ", **TDVİA**, c. XXII, İstanbul, 2000, s. 334-337.
- Durmuş, İsmail: "Mektup (Arap Edebiyatı)", **TDVİA**, c. XXIX, Ankara, 2004, s. 14-16.
- Durmuş, İsmail: "İhâm", **TDVİA**, c. XXI, İstanbul, 2000, s. 525-527.
- Durmuş, İsmail: "Mütenebbî", **TDVİA**, c. XXXII, İstanbul, 2006, s. 195-200.
- Durmuş, İsmail: "Serî er-Reffâ", **TDVİA**, c. XXXVI, İstanbul, 2009, s. 563-564.
- Durmuş, Tuba Işınso, Gürbüz, Mehmet: "Osmanlı Nesrinin Folklorik Üslup Özellikleri", **BİLİG**, 2018, S. 87, s.101-128.
- Ebû Dâvud, Süleymân b. el-Eş'as: **Sünenü Ebî Dâvud**, Thk. Şu'ayb el-Arnaût vd, Dimaşk, Dârü'r-Risâleti'l-Âlemiyye, 2009.
- Ebû Ya'lâ el-Mevsilî: **Mu'cemu Şüyûhi Ebî Ya'lâ**, Thk. Esed, Hüseyin Selim, Dimaşk, Dârü'l-Me'mûn li't-Türâs, 1989.
- ed-Dimaşkî, Ebû'l-Fidâ İmâdüddin İsmail b. Ömer İbn Kesîr: **Camî'ul-Mesânid ve's-Sünen**, I-X, Thk. Abdulmelik b. Abdullah b. Dehîş, y.y., 1998.
- Ekinci, Ekrem Buğra: **Dinî Lûgat İzahlı Misalli Metinlerle**, İstanbul, Arı Sanat Yay., 2018.
- el-Alevî, A bdülazîz: "İbn Fazlullah el-Ömerî", **TDVİA**, c.IXX, İstanbul, 1999, s. 483-484.
- el-Askalânî, İbn Hacer: **el-İsâbe fi Temyîzi's-sahâbe**, I-IV, Kahire, 1328.
- el-Beyhâkî, Ebû Bekr Ahmed b. el-Hüseyin b. Ali: **Ma'rifetü's-sünen ve'l-âsâr**, Kahire, Dârü'l-Cefâ, 1991.
- el-Bezzâr, Ebu Bekr Ahmed b. Amr b. Abdilhalık el-İtkî: **el-Müsnedü'l-Bezzâr**, Medine, Mektebetü'l-Ulum ve'l-Hikem, 2003.
- el-Cezerî, İzzüddin Ebû'l-Hasan Ali b. Muhammed: **Câmî'ul-usûl fi ehâdisi'r-Resûl**, Thk. Abdulkadir el-Arnâvût. C.12, Dimaşk, Daru'l-Beyân, 1972.

- el-Hindî, Müttakî Ali: **Kenzü'l-ummâl fi Süneni'l-akvâli ve'l-ef'âl**, Thk. Bekrî Hayyânî-Safvetü's-Sekkâ, Beyrut, Müessesetü'r-risâle, 1981.
- el-Kudûrî, Ebu'l-Huseyn Ahmed b. Muhammed: **et-Tecrid**, Dirâse ve thk. Muhammed Ahmed Sirâc-Ali Cum'a Muhammed, Kâhire, Dârü's-selâm, 2004.
- el-Kuşeyrî, Ebû'l-Huseyn Müslim b. Haccâc: **Sahih-i Müslim**, Thk. Muhammed Fuâd Abdalbâki, Beyrut, Dâru'l-İhya-i Turâsi'l-Arabi, t.y.
- el-Müsta'samî, Muhammed bin Aydmir: **ed-Dürrü'l-ferid ve beytü'l-kasid**, Thk. Kâmil Selman el-Cebbûrî, Beyrut, Daru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1436.
- el-Nesâî, Ebû Abdurrahman Ahmed b. Ali b. Şuayb: **es-Sünenü'l-kübrâ**, Beyrut, Müessesetü'r-Risâle, 2001.
- Elmalı, Hüseyin: "Hitâbet (Arap Edebiyatı)", **TDVİA**, c. XVIII, İstanbul, 1998, s. 158-160.
- Elmalı, Hüseyin: "Ebû'l-Feth Büstî", **TDVİA**, c. EK-1, İstanbul, 2016, s. 226-228.
- Elmalı, Hüseyin: "Ebû Temmâm", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1994, s. 241-243.
- Elmalı, Hüseyin: "Di'bil", **TDVİA**, c. IX, İstanbul, 1994, s. 280-281.
- Elmalı, Hüseyin: "Hassân b. Sâbit", **TDVİA**, c. XVI, İstanbul, 1997, s. 399-402.
- Emecen, Feridun: "Eyüplü Hasan Paşa", **TDVİA**, c. XVI, İstanbul, 1997, s. 336-337.
- Emin Efendi: **Menâkıb-ı Kethüdâzâde el-Hac Mehmed Ârif Efendi, Osmanlı Hayatından Kesitler**, Haz. Hasan Gürkan-Hür Mahmud Yücer, İstanbul, İnsan Yay., 2009.
- Emrî: **Emrî Divanı**, Haz. M. A. Yekta Saraç, İstanbul, Eren Yay., Klasik Türk Edebiyatı Dizisi No. 1, 2002.
- en-Nesâî, Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şuayb b. Ali: **es-Sünen**, Thk. Abdülfettah Ebû Gudde, Halep, Mektebü'l-matbûât el-İslâmiyye, 1986.
- Er, Rahmi: "Risâle", **TDVİA**, İstanbul, 2008, c. XXXV, s. 112-113.
- Er, Rahmi: "Ebû İshak Sâbi", **TDVİA**, c. XXXV, İstanbul, 2008, s. 339-340.
- Er, Rahmi: "Tuğrâî", **TDVİA**, c. XXXI, İstanbul, 2012, s. 339-341.
- Ergin, Ali Şakir: "Abdülhamîd el-Kâtib", **TDVİA**, İstanbul, 1988, c. I, s. 225.
- Erol, Ayşe: "Menâhicü'l-İnşâ Transkripsiyon ve Tenkitli Metin (Konya Nüshası)", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, Selçuk Üniversitesi, SBE, 2019.
- Erünsal, İsmail E.: "Tâcizâde Câfer Çelebi", **TDVİA**, c. XXXIX, İstanbul, 2010, s. 353-356.
- es-Serahşî, Muhammed b. Ahmed b. Ebû Sehl: **el-Mebsût**, Beyrut, Dârü'l-mağrife, 1993.
- eş-Şevkânî, Muhammed b. Ali: **Fethu'l-Kadir**, Dimeşk-Beyrut, Dâru İbn Kesir, 1998.
- eş-Şeybânî, Ahmed b. Amr b. ed-Dahhak: **es-Sunnetu li İbn Ebî Âsım**, c. 2, Thk: Muhammed Nasuriddin Elbânî, Beyrut, el-Mektebetü'l-İslâmî, 1986.
- eş-Şeybânî, Muhammed b. Tâhir: **Zahiretü'l-huffâz**, c.5, Riyad, Dâru's-selef, 1416/1996.
- es-Sindî, Nureddin: **Haşiyetü's-Sindi Alâ Sünen-i İbn Mâce**, Beyrut, Daru'l-Ceyl, 1431.

- es-Suyûtî, Ebû'l-Fazl Celaleddin Abdurrahman b. Ebî Bekr: **Menâhilü's-safâ fi Tahrîci Ehâdisi's-sıfâ**, Thk. Semîr Kadı, Beyrut, Müessesetü'l-Kütübî's-Sekafiye, 1988.
- Esir, Hasan Ali: "Klasik Edebiyatımızda İnşâ ve Lâmiî Çelebi'nin Münşeât'ı", **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları V - Nesrin İnşası: Düzyazıda Dil, Üslup ve Türler**, İstanbul, Turkuaz Yay., 2010, s. 140-165.
- et-Taberânî, Ebu'l-Kasım Süleyman b. Ahmed: **el-Mu'cemu'l-Evsat**, Thk. Tarık b. İvazullah-Abdulmuhsin b. İbrahim, Kahire, Daru'l-Haremeyn, 1431.
- et-Tahânevî, Muhammed Ali: **Keşşâfu İstilahâtü'l-Funûn ve-l Ulûm**, Thk., Ali Dahrûc, Tercümetu, Beyrut, Abdullah el-Hâlidî, Mektebet-ı Lübnân, 1996.
- et-Teberânî, Süleymân b. Ahmed b. Eyüb b. Mutir: **el-Mu'cemu'l-Kebir**, Thk. Humeydî b. Abdülmecid es-Selefi, Kâhire, Mektebetu İbn Teymiyye, 1994.
- et-Tebrizî, Ebu Abdullah Veliyyüddin Muhammed b. Abdullah: **Mişkatü'l-Mesâbih**, Thk. Muhammed Nasirüddin el-Elbanî, Beyrut, el-Mektebü'l-İslâmî, 1985.
- et-Tirmizî, Ebu Abdullah Muhammed b. Ali b. Hasan b. Bişr el-Muezzin Hakim: **Nevadirü'l-Usûl fi Marifeti Ehâdisi'r-Resûl**, Beyrut, Dârü'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1992.
- et-Tirmizî, Ebû İsa Muhammed b. İsa: **es-Sünen**, Thk. Ahmed Muhammed Şakir-Muhammed Fuad Abdalbaki ve İbrahim Adva, II. Baskı, Mısır 1975.
- Evliya Çelebi: **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi: İstanbul 1. Cilt 2. Kitap**, Haz. Seyit Ali Kahraman-Yücel Dağlı, İstanbul, Yapı Kredi Yay., 2008.
- Evliya Çelebi: **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi: İstanbul 2. Cilt 1. Kitap**, Haz. Seyit Ali Kahraman-Yücel Dağlı, İstanbul, Yapı Kredi Yay., 2008.
- Evliya Çelebi: **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi: İstanbul 3. Cilt 2. Kitap**, Haz. Seyit Ali Kahraman-Yücel Dağlı, İstanbul, Yapı Kredi Yay., 2008.
- Evliya Çelebi: **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi: İstanbul 4. Cilt 1. Kitap**, Haz. Seyit Ali Kahraman-Yücel Dağlı, İstanbul, Yapı Kredi Yay., 2010.
- Fahreddin er-Râzî: **Mefâtihu'l-gayb**, Beyrut, Dâru İhyâi'tturâsi'l-Arabî, 1420.
- Fayda, Mustafa: "Vâkıdî", **TDVİA**, c. XXXII, İstanbul, 2012, s. 471-475.
- Feridun Ahmed Bey: **Münşe'âtü's-Selâtin**, İÜ Kütüphanesi Nadir Eserler, 5946.
- Feridun Ahmed Bey, **Münşe'âtü's-Selâtin**, c. II, İstanbul, 1275.
- Fleischer, Cornell H.: **Tarihçi Mustafa Âlî Bir Osmanlı Aydın ve Bürokratu**, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yay., 1996.
- Flügel, L. Gustav: **Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien**, c.1, Dr. und Verl. der K. K. Hof- und Staatsdruckerei, Viyana, 1865.
- Fuzûlî: **Hadikatü's-Süedâ - Ermişlerin Bahçesi - Kerbelâ Şehitleri**, Sad. Faruk Gür-tunca, İstanbul, Huzur Yay., 2003.
- Gazzâlî, Ebu Hamid b. Muhammed: **İhya'u Ulumi'd Din**, Ter. Ahmet Serdaroğlu, c. 4, Bedir Yayınevi, 2012.
- Gencosman, M. Nuri: "Şark-İslam Edebiyatında Mektup", **Tercüme Mektup Özel Sayısı**, Ankara, 1964, c. XVI, S. 77-80, s. 73-106.

- Gök, Nejd: "Beylikler Döneminden İtibaren Osmanlı Diplomatasında Berat Formu", Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, SBE, İstanbul, 1997.
- Gökbilgin, Tayyib: **Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlimi**, İstanbul, Enderun Kitabevi, 1992.
- Göktürk, Akşit: "İngiliz Yazımında Mektup", **Türk Dili Mektup Özel Sayısı**, 1974, c. XXX, S. 274, s. 513-564.
- Gökay, Orhan Şaik: "Tanzimat Dönemine Değın Mektup", **Türk Dili Mektup Özel Sayısı**, c. XXX, 2008, Öncü Basımevi, S. 274, s. 17-23.
- Gölpınarlı, Abdülbaki: **Mevlânâ Müzesi Yazmalar Kataloğu**, c. III, Ankara, TTK Basımevi, 1972.
- Görmez, Mehmet: "Radıyyüddin Sâgânî", **TDVİA**, c. XXXV, İstanbul, 2008, s. 487-489.
- Gültekin, Hasan: **Türk Edebiyatında İnşâ: Tarihî Gelişim-Kuram-Sözlük ve Münşeât-ı Koca Râğıp Paşa**, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi, 2015.
- Gündüz, Şinasi: "Mecûsîlik", **TDVİA**, c. XXIIIX, Ankara, 2003, s. 279-284.
- Güneş, Deva: "Misâlî Dîvânı (İnceleme-Metin)", Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Dumlupınar Üni., SBE, Kütahya, 2011.
- Hâce Gıyâsüddîn-i Kucucânî (Tebriзі): **Dîvân-ı Gıyâsüddîn Kucucî**, Haz. Mesûd Râstî-pûr, İhsân Pûr-ibrîşim, Mîrâs Mektûb, Tahran, 1395.
- Hâcû-yi Kirmânî: Dîvân-ı Eş'âr-ı Hâcû-yi Kirmânî, Nşr. Ahmed-i Süheylî Hânsârî, Tahran, hş. 1369.
- Hâfız-ı Şirâzî: **Dîvân**, Matba'a-i Bâb-i Hâdîrât-i Sar'askariya, 1839.
- Haksever, Halil İbrahim: "Ahmed-i Dâî'nin Teressülü", **Journal of Turkish Studies**, 2011, S. 6/1, s.1265-1273.
- Haksever, Halil İbrahim: "Münşeât Mecmuaları ve Edebiyat Tarihimiz İçin Önemi", **İlmî Araştırmalar**, 2014, S. 10, s. 65-76.
- Haksever, Halil İbrahim: "Münşeâtlarda Yer Alan Tarihî Bilgiler", **Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2009, 2/1, s. 24-31.
- Haksever, Halil İbrahim: "Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisî'nin Münşeâtı", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya, İnönü Üniversitesi, SBE, 1995.
- Haksever, Halil İbrahim: "Münşeât Mecmualarında Sebeb-i Te'lif", **Afyon Kocatepe Üniversitesi**, Sosyal Bilimler Dergisi, 3, 1999, s. 55-64.
- Handmir, Gıyâseddin: **Mekârimü'l-Ahlâk**, Muhammed Ekber Aşık Merkez-i Neşri Miras-ı Mektub, Tahran 1378 (1999).
- Hoca, Nazif: "Abdülkâdir el-Bağdâdî", **TDVİA**, c. I, İstanbul, 1988, s. 230-231.
- Hüseyin Remzî: **Lugât-ı Remzî**, Haz. Prof. Dr. Ali Birinci, İstanbul; Türkiye Yazma Eserler Kurumu Yay., 2018.
- Hüseyin Vâiz Kâşifi: **Ahlâk-ı Muhsinî**, Haz. Murat Demirkol, İstanbul, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., 2009.
- Hüseyin Vâiz Kâşifi: **Ahlâk-ı Muhsinî**, Kayseri, Raşid Efendi Kütüphanesi, No: 150.

- Hüseyin Vâiz Kâşifi: **Envâr-ı Süheylî**, Austin, 1805.
- Hüseyin Vâiz Kâşifi: **Risâle-i Hâtimiyye**, Ed. Bakır Kurbani Zerrin, Mîrâs Mektûb, 2019.
- Hüseyinli, Ziver: "Osmanlı İstanbulunda Safevî Edipleri", **Uluslararası Osmanlı İstanbulu Sempozyumu** – 3, 25 Mayıs – 26 Mayıs 2015, s. 749-460.
- İbn Mâce: **es-Sünen**, Thk. Muhammed Fuâd 'Abdulbâkî, Darü İhyâü'l-Kütübü'l-Arabiyye, 2010.
- İbnu Hibbân, Muhammed b. Hibbân el-Büstî: **Sahihu İbni Hibbân**, terfîb. Ali b. Balban, thk. Şuayb Arnaud, Beyrut Müessesetü'r-Risâle, 1997.
- İbnü'l-Mübârek, Abdullah: el-Müsned, Thk. Subhî el-Bedrî es-Sâmerrâî, Riyad, Mektebetü'l-meârif, 1987.
- İbrahim Cûdî Efendi: **Lugat-ı Cûdî**, y.y., 1332.
- İnalçık, Halil: **Has-bağçede Ays u Tarab**, İstanbul, İş Bankası Yay., 2015.
- İnce, Ömer: "Toplumsal Hayatın Münşeât Geleneğindeki İzleri", **Journal of Turkish Studies**, 2009, 4/2, s. 601-620.
- İpekten, Haluk, v.d.: **Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., 1988.
- İpekten, Haluk: "Nev'izâde Atâyî", **TDVİA**, c. IV, İstanbul, 1991, s. 40-42.
- İpşirli, Mehmet: "Osmanlılarda Kitâbet-i Resmîyyeye Dair Eserler Hakkında Bazı Gözlemler", **Osmanlı-Türk Diplomatığı Semineri**, 30-31 Mayıs 1994, İstanbul, 1995, s. 1-8.
- İpşirli, Mehmet: "Bilâd-ı Selâse", **TDVİA**, c. VI, İstanbul, 1992, s. 151-152.
- İpşirli, Mehmet: "Temliknâme", **TDVİA**, c. XXXX, İstanbul, 2011, s. 430-431.
- İsen, Mustafa, Horata Osman, vd: **Eski Türk Edebiyatı El Kitabı**, Ed. Mustafa İsen, Ankara, Grafik Yay., 2015.
- İsen, Mustafa: "XVI. Yüzyılda Nesir", **XVI. Yüzyıl Türk Edebiyatı**, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yay., 2011.
- İz, Fahir, Kut, Günay: "Divan Edebiyatında Nazım Türleri", **Büyük Türk Klasikleri**, c.1, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 2002, s. 247-252.
- İz, Fahir, Kut, Günay: "Divan Edebiyatında Nesir", **Büyük Türk Klâsikleri**, c. I, İstanbul, 1986, s.238-255.
- İz, Fahir: **Eski Türk Edebiyatında Nesir**, c. I, Ankara, Akçağ Yay., 2018.
- İz, Fahir: **Eski Türk Edebiyatında Nesir (XIV. Yüzyıldan XIX. Yüzyıl Ortasına Kadardır Yazmalardan Seçilmiş Metinler)**, c. I, "Önsöz", İstanbul, 1964, s. v-xxii.
- Kallek, Cengiz: "Kudâme b. Ca'fer", **TDVİA**, Ankara, 2002, c. XXVI, s. 311-312.
- Kanar, Mehmet, Kurtuluş, Rıza: "İnşâ (Fars Edebiyatı)", **TDVİA**, c. XXII, İstanbul, 2000, s. 337-338.
- Kanar, Mehmet: **Arapça Türkçe Sözlük**, İstanbul; Say Yay., 2012.
- Kanar, Mehmet: **Farsça Türkçe Sözlük**, İstanbul, Say Yay., 2010.
- Kanar, Mehmet: "Şehnâme", **TDVİA**, c. XXXIIX, İstanbul, 2010, s. 290-292.

- Kanar, Mehmet: "Nizâmî-i Gencevî", **TDVİA**, c. XXXIII, İstanbul, 2007, s. 183-185.
- Kandemir, Yaşar: "el-Câmiü's-Sahih", **TDVİA**, c. VII, İstanbul, 1993, s. 124-129.
- Kandemir, Yaşar: "Cevâmîu'l-Kelîm", **TDVİA**, c. VII, İstanbul, 1993, s. 440.
- Kandemir, Yaşar: "Muhammed Abdür-raûf Münâvî", **TDVİA**, c. XXXI, İstanbul, 2006, s. 572-575.
- Karaarslan, Nasuhi Ünal: "Ebû Nüvâs", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1994, s. 205-207.
- Karagözlü, Volkan: "Türk Edebiyatında Mihr ü Vefâ Mesnevileri ve Yazarı Bilinmeyen Bir Mihr Ü Vefâ Mesnevisi", Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Üniversitesi, SBE, Nevşehir, 2011.
- Karahan, Abdülkâdir: "Evhadüddîn Enverî", **TDVİA**, c. XI, İstanbul, 1995, s. 267-268.
- Karahan, Abdülkâdir: "Fuzûlî", **TDVİA**, c. XIII, İstanbul, 1996, s. 240-246.
- Karaismailoğlu, Adnan: "Kemâleddîn-i İsfahânî", **TDVİA**, c. XXV, İstanbul, 2002, s. 233.
- Karaismailoğlu, Adnan: "Hüseyin Vâiz-i Kâşifi", **TDVİA**, c. IXX, İstanbul, 1999, s. 16-18.
- Karaismailoğlu, Adnan: "Kâsım-ı Envâr", **TDVİA**, c. XXIV, İstanbul, 2001, s. 542-543.
- Karaismailoğlu, Adnan: "Selmân-ı Sâvecî", **TDVİA**, c. XXXVI, İstanbul, 2009, s. 446-447.
- Karatay, Halit: **Hattat Divan Şairleri**, Ankara, Akçağ Yay., 2008.
- Kartal, Ahmet: "Anadolu'da Nesir Edebiyatı", **Sivrihisarlı Sinan Paşa ve Nesir Edebiyatı**, Ed. Ahmet Kartal-Zafer Soylu, İstanbul, Sivrihisar Belediyesi Kültür Yay., 2017, s. 353-465.
- Katib Çelebi, Hacı Halife Mustafa b. Abdullah: **Keşfü'z-Zünûn An Esâmî'l-Kütübi Ve'l-Fünûn**, c. I-II, Ter. Rüştü Balcı, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yay., 2007.
- Kâtib Çelebi: **Fezleke**, c. I-II, Haz. Zeynep Aycibin, İstanbul, Çamlıca Yay., 2016.
- Kaya, Bayram Ali: "Yahyâ Efendi, Zekeriyâyâde", **TDVİA**, c. XXXVIII, İstanbul, 2013, s. 245-246.
- Kaya, Bayram Ali: "Necâtî Bey", **TDVİA**, c. XXXII, İstanbul, 2006, s. 477-478.
- Kaya, Emin Erden: "Türk Ordu Geleneğinde Askerî Müzik Olgusu", **İdil Dergisi**, 1 (3), 2012, s. 93-105.
- Kaya, Mahmut: "İhsâü'l-Ulûm", **TDVİA**, c. XXI, İstanbul, 2000, 549-550.
- Kayabaşı, Bekir: "Okçu-zâde'nin Özel Bir Mektubu Üzerine", **Turkish Studies**, Volume 11/21, 2016, s. 719-728.
- Kazalak, Kadir, Gündüz, Tufan: "II. Osman'ın Hotin Seferi (1621)", **OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi**, 14 (14), 2003, s. 129-144.
- Kazan, Ramazan: "El-Kalkaşandî'nin Subhu'l-a'sâ Adlı Eseri ve Edebî Özellikleri", **NÜSHA**, 2003, YIL: III, S: VIII, s. 107-128.

- Keskiner, Osman: **Arap Edebiyatında İnşa Sanatının Gelişmesi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Samsun, 19 Mayıs Üniversitesi, SBE, 1996.
- Khomushoca, Farishtamo: "Giyasüddîn Handmîr'in Hayatı, Eserleri ve Tarihçiliği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, SBE, Bursa, 2020.
- Kılıç, Ahmet: "Unulmuş Bir Münşi, Akhisarî Abdülkerîm Çelebi, Münşeâtı ve Şeyhülislam Yahyâ Efendi'ye Bayram Tebriği Vesilesiyle Gönderdiği Mektubu", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal of International Social Research**, İstanbul, 2015, c. 8, S. 40, s. 102-111.
- Kılıç, Atabey: "Klasik Türk Edebiyatında Tarz-ı Nesir Üç Müdür?", **Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi**, 2016, c. 2, S. 18, s. 51-79.
- Kılıç, Hulusi: "Ebü'l-Ferec el-İsfahânî", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1996, s. 316-318.
- Kılıç, Hulusi: "el-Kâfiye", **TDVİA**, c. XXIV, İstanbul, 2001, s. 153-154.
- Kılıç, Hulusi: "Fîrûzâbâdî", **TDVİA**, c. XIII, İstanbul, 1996, s. 142-145.
- Kılıç, Mahmud Erol: "el-Fütühâtü'l-Mekkiyye", **TDVİA**, c. XIII, İstanbul, 1996, s. 251-258.
- Kılıç, Orhan: "Kıbrıs Beylerbeyleri: Sistemik Bir Analiz", **Tarihte Kıbrıs I**, Ed. Osman Köse, KKTC, Akdeniz Karpaz Üni., 2017, s. 271-290.
- Kılıçlı, Mustafa: "Ebû Firâs el-Hamdânî", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1994, s. 125-126.
- Kılıçlı, Mustafa: "Safiyüddin Hillî", **TDVİA**, c. IXX, İstanbul, 1998, s. 41-44.
- Kınalızâde Hasan Çelebi: **Tezkiretü's-Şuarâ**, Haz. Aysun Sungurhan, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2017, e-kitap. (E.T. 01.11.2020)
- Kızılkaya, Yakup: "Arap Dilinde Meselin Darbı", **Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, S.42, Erzurum, 2014, s. 281-295.
- Koç, Mustafa: "Anadolu'da İlk Türkçe Telif Eser", **Bilig/ Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi**, 2011, S. 57, s. 159-174.
- Koca, Ferhat: "el-Ferâizü's-Sirâciyye", **TDVİA**, c. XII, İstanbul, 1995, s. 367-368.
- Koçak, İnci: "İbn Hamdûn", **TDVİA**, c. XX, İstanbul, 1999, s. 21-22.
- Koçak, Turgay: "Osmanlı-Safevî Mücadelesinde Askerî Harekât Alanı ve Muharebeler (1578-1590)", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 29 Mayıs Üniversitesi, SBE, 2016.
- Köprülü, Fuad: "Anadolu Selçukluları Tarihi'nin Yerli Kaynakları", **BELLETEREN**, Ankara, TTK Yay., 1943, c. VII, S. 27, s. 379-458.
- Krealitz, Friedrich v.: "İlk Osmanlı Padişahlarının İsdâr Etmış Oldukları Bazı Beratlar", **TOEM**, 1332, S. 24, s. 242-245.
- Kurtulan, Kasım: Arap Dili ve Edebiyatında Hz. Muhammed'in Mektupları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya, Selçuk Üniversitesi, SBE, 2004.
- Kurtuluş, Rıza: "Mektup-Fars Edebiyatı", **TDVİA**, Ankara, 2004, c. XXIX, s. 16-17.
- Kurtuluş, Rıza: "Şems-i Münşi", **TDVİA**, c. XXXVIII, İstanbul, 2010, s. 509.
- Kurtuluş, Rıza: "Emîr Hüsrev-i Dihlevî", **TDVİA**, c. XI, İstanbul, 1995, s. 135-137.

- Kutluk, İbrahim: "Münşeâtlar ve Günümüze Dek Gelen Mektup Betikleri Üzerine", **Türk Dili Mektup Özel Sayısı**, Yıl. 24, S. 274, c. XXX, 1 Temmuz 1974, Öncü Basımevi, 2008, s. 367-378.
- Kütükoğlu, Bekir: "Halikatü'l-Rüesâ", **TDVİA**, İstanbul, 1997, c. XV, s. 304-305.
- Kütükoğlu, Mübahat: **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, İstanbul, Kubbealtı Neşriyat, 1998.
- Kütükoğlu, Mübahat: "Diplomatik", **TDVİA**, İstanbul, 1994, c. IX, s. 360-363.
- Kütükoğlu, Mübahat: "Diplomatik (Osmanlılar'da Diplomatik)", **TDVİA**, c. IX, İstanbul, 1994, s. 364-366.
- Levend, Ağâh Sırrı: **Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri**, Ankara, TTK Basımevi, 1960.
- Levend, Ağâh Sırrı: **Divan Edebiyatı - Kelimeler ve Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar**, İstanbul, Enderun Kitabevi, 1984.
- Levend, Ağâh Sırrı: **Türk Edebiyatı Tarihi**, c. I, Ankara, TTK Yay., 1988.
- Mazıoğlu, Hasibe: "Türk Edebiyatı, Eski", **Türk Ansiklopedisi**, M.E.B. Devlet Kitapları, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, t.y.
- Mehmed Süreyya: **Sicill-i Osmanî**, c. IV-V, Haz. Nuri Akbayar, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yay., 1996.
- Mengi, Mine: "Eski Türk Edebiyatında Nesir: Gelişimi ve Kaynakçası", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, İstanbul, 2007, c. 5, S. 10, s. 43-76.
- Mengi, Mine: **Eski Türk Edebiyatı Tarihi**, Ankara, Akçağ Yay., 2003.
- Mengi, Mine: "Mesihî'nin Hayatı, Şairliği ve Eserleri", **Türkoloji Dergisi**, c. 6, S. 1, 1974, s. 109-119.
- Mermer, Ahmet, Koç Keskin, Neslihan: **Eski Türk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü**, Ankara, Akçağ Yay., 2020.
- Mesihî: **Mesihî Divanı**, Haz. Mine Mengi, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, e-kitap. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/74203,mesih-i-divanipdf.pdf?0>
- Muallim Nâci: **İstilahat-ı Edebiyye**, Haz. Prof. Dr. Yekta Saraç, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2017.
- Muallim Nâci: **Lugat-ı Nâci**, Haz. Prof. Dr. Ahmet Kartal, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yay., 2021.
- Muhtar, Cemal: "Beşşâr b. Bürd", **TDVİA**, c. VI, İstanbul, 1992, s. 8-9.
- Müstakimzâde Süleyman Sa'deddin: **Tuhfe-i Hattatın**, Haz. Mustafa Koç, İstanbul, Klasik Yay., 2014.
- Müstakimzâde Süleyman Sa'deddin: **Mecelletü'n-nisâb**, Süleymaniye Ktp., Hâlet Efendi, nr. 628.
- Mutçalı, Serdar: **Arapça-Türkçe Sözlük**, İstanbul, Dağarcık Yay., 1995.
- Mütercim Âsım Efendi: **El-Okyânûsu'l-Basît fi Tercemeti'l-Kâmûsu'l-Muhit**, Türkiye Yazma Eserler Kurumu, (Çevrimiçi) <http://www.kamus.yek.gov.tr>, 20.11.2020.

- Mütercim Âsım Efendi: **El-Okyânûsu'l-Basît fi Tercemeti'l-Kâmûsu'l-Muhit**, Türkiye Yazma Eserler Kurumu, (Çevrimiçi) <http://www.kamus.yek.gov.tr/>, 20.11.2020.
- Mütercim Âsım Efendi: **Burhân-ı Katı**, Haz. Mürsel Öztürk-Derya Örs, İstanbul, TDK Yay., 2009.
- Necâfi: **Necâfi Divânı (Gazeller Kısmı)**, Ed: Ali Nihad Tarlan.
- Nefî: **Sihâm-ı Kazâ (Eleştirel Basım)**, Haz. Furkan Öztürk, İstanbul, DBY Yay., 2020.
- Nev'izâde Atâyî: **Hadâ'iku'l-Hakây'ik fi Tekmîleti's-Şakâ'ik**, c. II, Haz. Suat Donuk, İstanbul, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, 2007.
- Nuaym bin Hammad: **el-Fiten li Nuaym bin Hamad**, Beyrut, 1993.
- Odunkıran, Fatih: "Mehmed Memdûh Paşa ve Dîvân-ı Eş'ârı (İnceleme-Metin)", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne, Trakya Üniversitesi, SBE, 2011.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî b. Mehmed Paşa: **Münşe'ât-ı Okcı-zâde Muhammed Şâhî**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi, 3293.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî b. Muhammed el-İstanbulî: **Kitâb-ı İnşâ**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Kadızade Mehmed, 430.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî Bey: **el-Makâmü'l-Mahmûd**, Ter: Hür Mahmud Yücer-Mehmed Râzî, İstanbul, Darülhadis Yay., 2006.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Âyât-ı Erba'in ve Ehâdis-i Erba'in**, Neş: Mekteb-i Sultânî Muallimlerinden el-Hâfız Refî', Dârü't-Tabâtü'l-Âmire, İstanbul, 1311.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'âtü'l-inşâ'**, Ankara, Milli Kütüphane, 06 Mil Yz B 224.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşi'ül-İnşâ**, Ankara, Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 963.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'ât**, Manisa İl Halk Kütüphanesi, 45 Hk 5275.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşeât**, İzmir, Tire Necip Paşa Kütüphanesi, Yazma Eser, NP 372.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'âtü'l-inşâ**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi, 3330-01.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'ât-ı Okcı-zâde Muhammed Şâhî**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi, 3294-1.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşeât-ı Okçuzâde**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Hz. Nasuhi Dergâhı, 249.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşeât-ı Okcı-zâde**, İstanbul, Hacı Selim Ağa Kütüphanesi, 999.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'ât-ı Okcı-zâde**, Ankara, Ankara Üniversitesi Yazma Eser Kataloğu, Üniversite B 33/I.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'ât-ı Okcı-zâde**, İstanbul, İÜ Nadir Eserler Kütüphanesi, NECTY01192.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşeât-ı Okçuzâde vesâire**, İstanbul, İÜ Nadir Eserler Kütüphanesi, NECTY03171.

- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Menşeu'l-İnşâ**, İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesi, NECTY03105.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Mecmû'a-i Mekâtib-i İnşâ'-i Okcu-zâde Efendi**, Avusturya, Milli Kütüphane, Türkçe Yazmaları, H.O. 166.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'ât**, Mısır, Milli Kütüphane, Türkçe Yazmaları, Edebi Türkî Talat 149.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Kitâb-ı İnşâ'-i Okcu-zâde Muhammed Efendi**, Fransa, Milli Kütüphane, Arsenal, Turc 78.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Menşeu'l-İnşâ**, Manisa İl Halk Kütüphanesi, 6671/4.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Kitâb-ı İnşâ**, Ankara, Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 2387.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'ât**, Ankara, Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 10140.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Münşe'ât**, Mısır, Milli Kütüphane, Türkçe Yazmaları, el-Edebü't-Timuriyye, 633.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **İnşâ-yı Okcu-zâde Muhammed Efendi**, İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar, 3495.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Hâzâ Kitâb-ı İnşâ-yı Okcu-zâde**, Fransa, Ulusal Kütüphane, Türkçe Yazmalar, 101.
- Okçuzâde Mehmed Şâhî: **Hâzâ Kitâb-ı İnşâ-yı Okcu-zâde**, Fransa, Ulusal Kütüphane, Türkçe Yazmalar, 221.
- Öksüz, Yılmaz: "Okçuzâde Mehmed Şâhî'nin Ahsenü'l-Hadis'i (İnceleme-Metin)" Yayınlanmamış Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas, 2016.
- Öksüz, Yılmaz: "Okçuzâde Mehmed Şâhî'nin Nesri", **Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi** 4/2, Aralık 2016, s. 139-164.
- Öksüz, Yılmaz: "Şair Bir Osmanlı Münşîi: Okçuzâde Mehmed Şâhî", **Cumhuriyet İlahiyat Dergisi-Cumhuriyet Theology Journal**, 22/1, Sivas, 2018, s. 467-488.
- Okumuş, Ömer: "Abdurrahman Câmî", **TDVİA**, c. VII, İstanbul, 1993, s. 94-99.
- Okumuş, Ömer: "Bahâeddin Âmilî", **TDVİA**, c. III, İstanbul, 1991, s. 60-61.
- Okumuş, Sait: "Klâsik Türk Edebiyatında XV. ve XVI. Yüzyıl Nesir ve Nâsirlerine Bakış", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of Social Research**, 2011, c. 4, S. 18, s. 86-118.
- Onat, Yavuz: "Ufuk", **TDVİA**, c. XXXXII, İstanbul, 2012, s. 42-44.
- Onay, Ahmet Talat: **Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı**, İstanbul, MEB Yay., 2004.
- Öngören, Reşat: "Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî", **TDVİA**, c. IXXX, Ankara, 2004, s. 441-448.
- Örs, Derya: "Reşîdüddin Vatvât", **TDVİA**, c. XXXXII, İstanbul, 2012, s. 573-574.
- Ortaç, Khairullah: "İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 Numarada Kayıtlı Mecmû'atü'l-Eş'âr (139-197)", Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, SBE, 2019.

- Öz, Mustafa: "Sekaleyn", **TDVİA**, c. XXXVI, İstanbul, 2009, s. 325-326.
- Öz, Mustafa: "Ali b. Muhassin Tenûhî", **TDVİA**, c.XL, İstanbul, 2011, s. 470.
- Öz, Mustafa: "Tabersi", **TDVİA**, c. IXXXX, İstanbul, 2010, s. 324-325.
- Özcan, Abdülkâdir: "Feridun Ahmed Bey", **TDVİA**, c. XII, İstanbul, 1995, s. 396-397.
- Özcan, Abdülkâdir: "Münşe'âtü's-Selâfin", **TDVİA**, c. XXXII, İstanbul, 2006, s. 20-22.
- Özcan, Tahsin: "Mâlûlzâde Mehmed Efendi", **TDVİA**, c. XXVIII, Ankara, 2003, s. 456, 457.
- Özdemir, Mehmet: "İbnü'l-Ebbâr", **TDVİA**, c. XXI, İstanbul, 2000, s. 19-21.
- Özerk, Ali, Karaman, Hayrettin, Dönmez, İbrahim Kâfi, Çağrı, Mustafa, Gümüş, Sadrettin, Turgut, Ali: **Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meâlî**, Ankara, Diyanet Vakfı Yay., 2000.
- Özgüdenli, Osman Gazi: "Vassâf", **TDVİA**, c. XLII, İstanbul, 2012, s. 558-559.
- Özkan, Feridun Hakan: "Mâtemî'nin Nesrül-le'âlî Tercümesi", **Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırmaları Dergisi**, S. 91, 2019, s. 107-146.
- Özkan, Halit: "Süyûtî", **TDVİA**, c. XXXIIX, İstanbul, 2010, s. 188-198.
- Öztürk, Abdülvehhab: "Hassâf", **TDVİA**, c. XVI, İstanbul, 1997, s. 395.
- Öztürk, Mustafa, Mertoğlu, M. Suat: "Zemahşerî", **TDVİA**, c. XLIV, İstanbul, 2013, s. 235-238.
- Özuygun, Ali Rıza: "XVI. ve XVII. Yüzyıl Divan Edebiyatında Nesir", **Yedi İklim**, Temmuz 1994, c. VII, s. 11-16.
- Pakalın, Mehmet Zeki: **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I-II-III**, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1983.
- Pala, İskender: **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, İstanbul, Kapı Yay., 2011.
- Râğıb el-İsfâhânî: **Müfredât-Kuran Kavramları Sözlüğü**, Haz. Yusuf Türker, İstanbul, Pınar Yay., 2018.
- Recâizâde Mahmud Ekrem: **Ta'lim-i Edebiyyât**, İstanbul, Mihran Matbaası, 1299.
- Reychman, Jan, Zajaczkowski, Ananiasz: **Osmanlı-Türk Diplomatikası El Kitabı (Handbook of Ottoman-Turkish Diplomats)**, Çev. Mehmet Fethi Atay, İstanbul, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, 1993.
- Rieu, Charles: **Catalogue of The Turkish Manuscripts in The British Museum**, London, 1888.
- Riyâzî Muhammed Efendi: **Riyazü's-Şu'arâ**, Haz. Namık Açıköz, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2017. e-kitap. (E.T. 01.11.2020)
- Roemer, Hans Robert: **Staatsschreiben Der Timuridenzeit**, Wiesbaden, 1952.
- Sağlam, Ayşe: "Taşlıcalı Yahyâ Bey ve Hamse'si", Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, Diyarbakır, 2016.
- Şahinoğlu, M. Nazif: "Kemâl-i Hucendî", **TDVİA**, c. XXV, Ankara, 2002, s. 226.
- Salâhî, Mehmed: **Kâmûs-ı Osmanî**, Haz. Prof. Dr. Ali Birinci, İstanbul, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Yay., 2019.
- Saraç, Yekta: "Emrullah Emri", **TDVİA**, c. 11, İstanbul, 1995, s. 164.

- Sarı Abdullah Efendi: **Düstürü'l-İnşâ**, İÜ Kütüphanesi Nadir Eserler, TY 1252.
- Sarı, Nil: "Behcet Mustafa Efendi", **TDVİA**, c. V, 1992, İstanbul, s. 345.
- Selâme b. Ca'fer el-Kudâî: **Müsnedü's-Şihâb**, Thk. Hamdî Abdülmecîd es-Silefî, Müessesetü'r-risâle, Beyrut, 1985.
- Selânikî Mustafa Efendi: **Târîh-i Selânikî**, c. I-II, Haz. Mehmet İpşirli, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., 1989.
- Sems Münsî (Muhammed b. Hindûşâh): **Düstürü'l-Kâtib fi Ta'yînü'l-Merâtib**, Ed. Ali Ekber Ahmedî Dârânî, Leiden; Boston: Brill, 2017.
- Şemseddin Sâmî: **Kâmûsü'l-a'lâm**, Mihran Matbaası, İstanbul, 1306, c. IV.
- Şemseddin Sâmî: **Kamusu'l-A'lâm**, Kaşgar Neşriyat, 1996.
- Şemsettin Sami: **Kâmûs-ı Türkî**, İstanbul, Çağrı Yay., 2006.
- Şener, Mehmet: "Mina", **TDVİA**, c. XXX, İstanbul, 2005, s. 96-97.
- Şentürk, Ahmet Atilla, Kartal, Ahmet: **Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatı Tarihi**, İstanbul, Dergâh Yay., 2007.
- Şentürk, Ahmet Atilla: **Taşlıcalı Yahyâ Beğ'in Şehzâde Mustafa Mersiyesi yahut Kanunî Hicviyesi**, İstanbul, Büyüyenay Yay., 2014.
- Şentürk, Ahmet Atilla: **Taşlıcalı Yahyâ Beğ'in Şehzâde Mustafa Mersiyesi yahut Kanunî Hicviyesi**, İstanbul, Büyüyenay Yay., 2014.
- Sertoğlu, Mithat: **Osmanlı Tarih Lügatı**, Kurtuba Yay., 2015.
- Sevgi, Ahmet: "Okçuzâde'nin Manzum Kırk Ayet Tercümesi", **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, s. 1, Konya, 1994, s. 145-155.
- Sevgi, H. Ahmet: "Hilâf-i Çağatâyî", **TDVİA**, c. XVIII, İstanbul, 1998, s. 21-22.
- Şeyh Şerafeddin Efendi: **Menâkıb-ı Şerefiyye**, c. V, Ankara, Çınar Yay, 2015.
- Şeyhî Mehmed Efendi: **Vekâyi'ül-Fuzalâ**, Haz. Ramazan Ekinci, İstanbul, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., 2018, c. 1.
- Şeyhülislam Yahyâ: **Divân**, Haz. Hasan Kavruk, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı, e-kitap.
- Seyyid Şerif Cürânî: **Tarîfât: Arapça-Türkçe Terimler Sözlüğü**, Haz. Arif Erkan, İstanbul, Bahar Yay., 1997.
- Sezgin, Fuat: **1984 Yılından 2011 Yılına Kadar Arap-İslâm Bilimleri Tarihi Enstitüsü Yayınlarına Yazılan Avrupa Dillerindeki Önsözler**, İstanbul, Timaş Yay, 2014.
- Sinan Paşa: **Tazarru'-nâme**, Haz. Mertol Tulum, İstanbul, Yazma Eser Kurumu Başkanlığı Yay., e-kitap, 2014.
- Söğüt, Engin: "İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kenz-i Mahvî Risalesi Muhtevâ ve Tahlili", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üni., SBE, İstanbul, 2007.
- Şavk, Ülkü Çelik: **Sorularla Evliya Çelebi**, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yay., 2011.
- Şu'ûrî Hasan Efendi: **Ferheng-i Şu'ûrî**, I-IV, Haz. Ozan Yılmaz, İstanbul, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., 2019.

- Şükûn, Ziya: **Farsça-Türkçe Lügat: Ferheng-i Ziyâ Gencîne-i Güftâr**, Maarif Matbaası, 1944.
- Sungur, Necati: **Âhî Dîvânı (İnceleme-Metin)**, Ankara, KBY, 1994.
- Tâcizâde Sâdî Çelebi: **Münşeât**, Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi, 5644.
- Tâhirü'l-Mevlevî: **Edebiyat Lügatı**, Haz. Kemâl Edib Kürkçüoğlu, İstanbul, Enderun Kitabevi, 1994.
- Takiyyüddin Makrîzî: **Resâilü'l-Makrîzî**, Nşr. Ramazan Bedrî, Ahmed Mustafa Kasım, Kahire, Dârü'l-Hadis, 1998.
- Talu, Mehmet: "Ahmed b. Hâtim Bâhilî", **TDVİA**, c. IV, İstanbul, 1991, s. 484.
- Tansel, Fevziye Abdullah: "Türk Edebiyatında Mektup", **Tercüme Mektup Özel Sayısı**, Ankara, 1964, c. XVI, S. 77-80, s. 386-413.
- Tarım Ertuğ, Zeynep: "Nâme-i Hümayun", **TDVİA**, C. EK-II, Ankara, 2019, s. 345-346.
- Tarlan, Ali Nihat: **Fuzûlî Dîvânı Şerhi**, Akçağ Yay., Ankara, 1981, s. 253.
- Tekin, Gönül: "Fatih Devri Türk Edebiyatı", **Fetih ve Fatih**, Haz. Mustafa Armağan, İstanbul, Timaş Yay., 2012, s. 231-328.
- Toker, Halil: "Sebk-i Hindî (Hind Üslûbu)", **İlmî Araştırmalar**, c. 0, S. 2, 1994, s. 141-150.
- Tokmak, A. Naci: "Fahreddin Es'ad Gürgâni", **TDVİA**, c. XIV, İstanbul, 1996, s. 321.
- Tokmak, A. Naci: "Ezrakî-i Herevî", **TDVİA**, c. XII, İstanbul, 1995, s. 69-70.
- Tokmak, A. Naci: "Hâcû-yı Kirmânî", **TDVİA**, c. XIV, İstanbul, 1996, s. 520-521.
- Tokmak, A. Naci: "İran (Edebiyat)", **TDVİA**, c. XX, İstanbul, 2000, s. 416-424.
- Tolasa, Harun: "Divan Nesri", **TDEDA**, İstanbul, 1997b, c. II, s. 341-344.
- Tomar, Cengiz: "Şemseddin Sehâvî", **TDVİA**, c. XXXVI, İstanbul, 2009, s. 313-316.
- Topdemir, Hüseyin Gazi: "Öklid", **TDVİA**, c. XXXIV, İstanbul, 2008, s. 24-25.
- Topuzoğlu, Tevfik Rüştü: "Ferâid", **TDVİA**, c. XII, İstanbul, 1995, s. 360-361.
- Topuzoğlu, Tevfik Rüştü: "Ebû Mansûr Seâlibî", **TDVİA**, c. XXXVI, İstanbul, 2009, s. 236-239.
- Tosun, Necdet: "Seyyid Nizamoğlu", **TDVİA**, c. XXXVII, İstanbul, 2009, s. 73-74.
- Tüccar, Zülfikar: "Cerîr b. Atıyye", **TDVİA**, c. VII, İstanbul, 1993, s. 412-413.
- Tüccar, Zülfikar: "İbn Reşîk el-Kayrevânî", **TDVİA**, c. XX, İstanbul, 1999, s. 247-249.
- Tüccar, Zülfikar: "Buhtürî", **TDVİA**, c. VI, İstanbul, 1992, s. 381-383.
- Tuğluk, Halil İbrahim: "17. Yüzyıla Ait Harekeli İki Metinde Bazı İmlâ Özellikleri", **Journal of Turkish Studies**, S.3/6, 2008, s. 612-630.
- Tülüccü, Süleyman: "İbnü'l-Ahnef", **TDVİA**, c. XX, İstanbul, 1999, s. 481-482.
- Tulum, Mertol: **Osmanlı Türkçesi Büyük El Sözlüğü**, İstanbul, Kapı Yay., 2013.
- Tuman, Mehmet Nâil: **Tuhfe-i Nâilî**, c. II, Haz. Cemal Kumaz-Mustafa Tatçı, Ankara, Bizim Büro Yay., 2001.
- Tuncel, Bedrettin: "Mektup Türü Üzerine", **Tercüme Mektup Özel Sayısı**, Ankara, 1964, c. XVI, s. 77-80.

- Tural, Hüseyin: "Kays b. Zerîh", **TDVİA**, c. XXV, Ankara, 2002, s. 93-94.
- Turan, Osman: **Türkiye Selçukluları Hakkında Resmî Vesikalar - Metin, Tercüme ve Araştırmalar**, Ankara, TTK Yay., 1958.
- Turan, Şerafettin: "Hoca Sâdeddin Efendi", **TDVİA**, c. XVIII, İstanbul, 1998, s. 196-198.
- Ülgen, Muhammed: "Münşeât-ı Abdülkerim Çelebi", Basılmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi SBE, Elazığ, 2021.
- Uludağ, Süleyman: **Tasavvuf Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, Kabalcı Yay., 2005.
- Uludağ, Süleyman: "Fîrâset", **TDVİA**, c. XIII, İstanbul, 1996, s. 116-117.
- Uludağ, Süleyman: "Devir", **TDVİA**, c. IX, İstanbul, 1994, s. 231-232.
- Uludağ, Süleyman: "İbnü'l-Fânz", **TDVİA**, c. XXI, İstanbul, 2000, s. 40-43.
- Uludağ, Süleyman: "Hallâc-ı Mansûr", **TDVİA**, c. XV, İstanbul, 1997, s. 377-381.
- Unan, Fahri: **Menâhicü'l-İnşâ**, Ankara, TTK Yay., 2014.
- Ünver, İsmail: İsmail Ünver, "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", **Türkoloji Dergisi**, c.XI, S1, 1993, s. 0-0, s. 51-89.
- Uşşâkîzâde İbrâhîm Hasîb Efendi: **Zeyl-i Şakâ'ik**, Haz. Ramazan Ekinci, İstanbul, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, 2017, e-kitap.
- Uyanık, Alim: "Okçu-zâde Muhammed Şâhî'nin Münşeâtı", Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın, Adnan Menderes Üniversitesi, SBE, 2021.
- Uysal, Enver: "Resâilü İhvânî's-Safâ", **TDVİA**, c. XXXIV, İstanbul, 2007, s. 576-579.
- Üzüm, İlyas: "Makâm-ı Mahmûd", **TDVİA**, c. XXVII, Ankara, 2003, s. 413-414.
- Uzun, Mustafa İsmet: "İnşâ (Türk Edebiyatı)", **TDVİA**, İstanbul, 2000, c. XXII, s. 338-339.
- Uzun, Mustafa İsmet: "Münşeât", **TDVİA**, c. XXXII, İstanbul, 2006, s. 18-20.
- Uzun, Mustafa İsmet: "Ganîzâde Mehmed Nâdirî", **TDVİA**, c. XIII, İstanbul, 1996, s. 355-356.
- Uzun, Mustafa: "Nesir (Türk Edebiyatı)", **TDVİA**, İstanbul, 2007, c. XXXIII, s. 9-11.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı: **Osmanlı Tarihi**, c. IV, Ankara, TTK Yay., 1988.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı: **Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı**, Ankara, TTK Yay., 2020.
- Vankulu Mehmed Efendi: **Vankulu Lugatı**, Türkiye Yazma Eserler Kurumu, (Çevrimiçi) <http://www.kamus.yek.gov.tr>, 20.11.2020.
- Woodhead, Christine: "Yazışma Çevreleri: On yedinci Yüzyıl Başlarında Osmanlı Mektup Yazımı", **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları V - Nesrin İnşâsı: Düzyazıda Dil, Üslup ve Türler**, İstanbul, Turkuaz Yay., 2010, s. 214-235.
- Woodhead, Christine: "Okçuzâde Mehmed Şâhî", **TDVİA**, c. XXXIII, İstanbul, 2007, s. 335-336.
- Woodhead, Christine: "Ottoman İnşa and The Art of Letter-Writing Influences Upon The Career of The Nişancı and Prose Stylish Okçuzâde", **Osmanlı Araştırmaları/The Journal of Ottoman Studies** VII-VIII, İstanbul, 1988, s. 143-159.

- Woodhead, Christine: "Scribal Chaos? Observations on The Post of Re'isülkütâb in The Late Sixteenth Century", **The Ottoman Empire: Myths, Realities and 'Black Holes'. Contributions in Honour of Colin Imber**, İstanbul, Isis, 2006, s. 155-172.
- Yaylalı, Yasemin: "Klasik Fars Şiirinde Ressam Mani", **Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi**, (Yaz 2018) 13/1, s.169-178.
- Yazar, Sadık: "Okçuzâde Mehmed Şâhî'nin (1562-1630) Kanûnî Devri Nişancısı Celâlzâde Mustafa Çelebi'nin (ö.1567) İnşasına Yönelik Tenkitleri", **Kanûnî Sultan Süleyman ve Dönemi - Yeni Kaynaklar, Yeni Yaklaşımlar**, İbn Haldun Üniversitesi Yay., İstanbul, 2020, s.215-245.
- Yazıcı, Numan: **Arapça-Türkçe/Türkçe-Arapça Atasözleri ve Deyimleri**, İstanbul, Rağbet Yay., 2003.
- Yazıcı, Tahsin: "Ebû Medyen", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1994, s. 186-187.
- Yazıcı, Tahsin: "Hakânî-i Şîrvânî", **TDVİA**, c. XV, Ankara, 1997, s. 168-170.
- Yazıcı, Tahsin: "Hâfız-ı Şîrvânî", **TDVİA**, c. XV, İstanbul, 1997, s. 103-106.
- Yazıcı, Tahsin: "Ebû Saîd-i Ebû'l-Hayr", **TDVİA**, c. X, İstanbul, 1994, s. 220-222.
- Yeğin, Abdullah: **Yeni Lûgat**, İstanbul, Hizmet Vakfı Yay., 1997.
- Yıldız, Âlim: **Geleneğin İzinde**, İstanbul, Kitabevi Yay., 2013.
- Yıldız, Âlim: "Okçuzâde Mehmed Şâhî ve Manzum Kırk Hadis Tercümesi: Ahsenü'l-Hadis", **D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi**, İzmir, 2003, s. 91-124.
- Yıldız, Fatma: "Mebâni'l-İnşâ Cild-i Evvel", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın, Adnan Menderes Üni., SBE, 2016.
- Yıldız, Fatma: "Mebâni'l-İnşâ: Cild-i Evvel", Yüksek Lisans Tezi, Aydın, Adnan Menderes Üniversitesi, SBE, 2016.
- Yılmaz, Hasan Kâmil: **Aziz Mahmûd Hüdâyî ve Celvetiyye Tarikatı**, İstanbul, Erkam Yay., 1982.
- Yılmaz, Ziya: "Murad IV", **TDVİA**, c. XXXI, İstanbul, 2006, s. 177-183.
- Yûsuf Nâbî: **Münşeât-ı Nâbî (Nâbî'nin Mektupları)**, Haz. Adnan Oktay, İstanbul, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., 2017.
- Zavotçu, Gencay: "Şiirsel Klasik Türk Nesrinin Özellikli Yapısı", **Klasik Edebiyatımızın Dili (Bildiriler)**, Haz. Mustafa İsen, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yay., 2017, s. 273-282.
- Zavotçu, Gencay: **Klasik Türk Edebiyatı Sözlüğü**, Kocaeli, Umutepe Yay., 2018.
- Zehr-i mâr-zâde Seyyid Mehmed Rızâ: **Rızâ Tezkiresi**, Haz. Gencay Zavotçu, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., 2017, e-kitap.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

Dizin

A

- ‘Abbāsī 92, 105, 283, 335, 344
‘Abbās Şāh 218, 247, 327, 601
‘Abdu’l-bākī 460
‘Abdu’llāh Efendi 476, 481
‘Abdullāh Mürvārīd 113, 301
‘Abdü’l-bākī 550
‘Acem 80, 193, 194, 218, 219, 220, 286,
296, 300, 303, 314, 327, 336, 338,
602, 658, 709, 713
‘Āciz 654
Ādem 178, 665, 686
‘Adn 411, 526
‘Adnān 665
Afrikiyye 745
Āgā Rızā 745
Āgā Rızā 344
Ahmed Geylānī 310
Ahmed-i Būnī 114, 340, 383
Ahmed Paşa 234, 235, 408
Akşā 158, 358, 436, 451, 462, 558
‘Alī 371
‘Ālī Efendi 733
‘Alkāmī 105, 194, 286
‘Allāme 218, 302
‘Amid 398
‘Amr 413, 450, 635
‘Amr bin ‘Āş 413
Anatoli 97, 139, 393
‘Ankā 711
A‘cām 302, 303, 685, 711
A‘rāb 302, 630, 685
‘Arab 112, 194, 289, 302, 314, 315, 333,
658, 722
Āreş 116, 602
Aristo 437
Āşaf 430, 437, 439, 576, 611, 612
Aşhāb-ı Kehf 356
Āsitāne-i Sa‘ādet 144, 733
Aşma‘ī 654
‘Attābī 582
‘Aṭṭār 582
Āzerbaycān 740

B

- Bābek 116, 338
Bābil 202, 408
Bağdād 286, 311, 314, 318, 492
Başra 315
Bāyezīd 203, 311, 634

Bāyezīd-i Bistāmī 203, 679

Bedaḥşān 543

Bedī' 107, 176, 217, 321, 339, 406, 627

Behmen 116, 338, 602

Behrām 116, 338

Beled-i Emīn 144, 567

Benī Hāşim 665

Bercīs 335

Beyt-i Ḥarām 130, 287

Beyt-i Ma'mūr 415, 669

Beytullāhū'l-Ḥarām 665

Beytü'l-maḥdis 605

Bījen 116, 602

Bilkīs 400

Bısr-i Ḥāfī 203, 679

Boğdān 741

Bür'ü's-Sā'a 691

Büzürce-mihr 437

C-Ç

Cāhız 409, 582

Cebrail 132, 133, 487, 620, 665

Cem 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106,
115, 301, 314, 346, 522, 526, 602, 603,
656, 670, 725, 758, 760, 761

Cemşid 103, 194, 289, 319, 332, 638

Cengiz Ḥānī 715

Cerīr 582

Cerīrī 107, 406

Cevād 417

Ceyḥūn 741

Cezā'ir 255, 721, 722

Cıblī 735

Cısr-i Kehkeşān 741

Cuveynī 107, 406

Cüneyd 135, 166, 634, 759

Çaldıran 112, 302

Çiğil 345

Çin 619, 667, 682, 715

D

Dārā 307, 319, 327, 333

Dārāb 103, 116, 332, 602

Dārū's-sa'āde 194, 293

Dārū's-selām 129, 143, 311, 744

Dāvūd 202, 327, 695

Dāvud Pāşā 219, 332

Derī 202, 408

Deyyās 525

Dıvband 116, 338

E

Ebherī 401

Ebī Derdā 108, 125, 418

Ebī Nevās 619

Ebī 'Ubeyde 398

Ebu'l-feth Bustī 339

Ebu'l-feth-i Büstī 582

Ebu'l-Ḳāsım 665

Ebu'l-'Atāhiye 611

Ebū'uzre 698

Ebū's-su'ūd Efendi 441

Ebū Temmām 339

Ebū Ṭālib-i Mekkī 735

Efrāsiyāb 307

Egānī 108, 398

Endülüs 154, 168, 724

Engelyūn 113, 322, 339, 619

Engilyūn 660

Enverī 359, 582

Ercāsb 116, 602

Erdebīl 301

Erdeşir 103, 116, 319, 332, 338, 709

Erdevān 327, 710

Erjeng 111, 320, 339, 355, 619, 628, 667

Evs 724

Ezherī 401

F

Fālic bin Ḥalāve 292

Fārābī 115, 321, 344

Fayyūm 412

Ferāmerz 327

Ferā'iz Manzūmesi 109, 739

Ferībürz 327

Ferīdūn 114, 307, 319

Ferīdūn Beg 503

Feth-nāme 302

Fırāt 464

Firdevs 114, 182, 354, 446, 503, 506,
578, 608, 647, 704, 761

Fütühāt-ı Mekkiye 672

Fütühāt-i Mekkiye 110, 567

Fütüh-ı Şām 567

G

Ġalaṭa 143, 612

Ġani-zāde 732

Ġazālī 582

Geyū 327

Gür 116, 338

Gürcistān 312

Gürġin 327

Gürşuyı 714

Güstemem 327

H

Ḥabeş 194, 288

Ḥabeşī 194, 293

Ḥaccāc 301

Ḥ'āce-i Cihān 92, 111, 283, 297, 582

Ḥacer-i Esved 416

Ḥāfız 110, 234, 235, 408, 409, 567, 582

Ḥāfī 203, 679

Ḥākānī 582

Ḥaleb 333

Ḥalīl 227, 228, 373, 575, 672

Hāmān 284

Ḥān Aḥmed 310

Ḥarameyn 130, 329, 452

Ḥaremeyn 126, 601, 605, 745

Ḥaremeynū'l-muḥteremeyn 333

Ḥarīrī 107, 302, 406, 582

Hārūt 202, 408

Ḥasan Cān 295

Ḥasan Cānī 287

Ḥasan-ı Başrı 679

Ḥasan Paşa 311, 315, 316, 704

Ḥassān 473, 506, 582, 619

Ḥassānī 321

Hāşimiyye 611

Ḥātem 175, 388, 390, 419, 554, 572, 651

Ḥātem 219, 220, 411, 519, 669, 684, 721

Ḥātīm 552

Ḥavāşş 673

Hāviye 136, 446

Ḥavvā 178, 665

Ḥazrec 724

Ḥazret-ı Ḥuzeyfe 108, 125, 295

Hecer 127, 470

Heft-ḥ'ān 141, 642

Hemedānī 321, 582

Ḥızır 201, 370, 404, 459

Ḥicāz 118, 333, 389, 429

Ḥikmetü'l-İşrāk 422

Hindī 344

Hindüstān 478

Ḥorāsān 299

Ḥorāsān 125, 301, 341

Ḥotın 741, 743

Ḥudā 171, 175, 179, 181, 183, 184, 220,
285, 289, 302, 314, 329, 332, 333,
334, 336, 337, 338, 355, 369, 370,
393, 396, 398, 411, 421, 433, 434,
438, 442, 471, 477, 491, 500, 508,
511, 519, 523, 528, 545, 569, 573,
585, 608, 616, 623, 635, 660, 661,

672, 676, 693, 695, 702, 706, 710,
717, 724, 726, 731, 732, 744
Huseyn Baykara 299
Husrev 307, 602
Hüşeng 103, 332
Huveyze 314
Hüccetü'l-İslâm 130, 287
Hüdhüd 307, 629, 701
Hümâ 197, 401, 634, 635, 642
Hünüd 301
Hüsnu'l-Muḥâzarât 472

I-İ

İrâk 314, 333
İrâk 314, 429, 671
İrân 113, 217, 218, 219, 220, 296, 301,
307, 319, 332, 341, 713, 739
İrec 327
İsâ 201, 400, 404, 462, 680
İşâmî 203, 679
İseviyye 320
İblîs 101, 289
İbn-i Becde 698
İbn-i Eşîr 107, 406
İbn-i Keşîr 107, 406
İbn-i Mu'tezz 582
İbn-i Nebâteh 582
İbn-i 'Ubbâd 398
İbn-i 'Umeyd 398
İbn-i Sekiyyet 306
İbn-i Selül 294
İbn-i Sinâ 320, 401
İbnü'l-Muḥaffâ' 401
İbnü'l-Mu'tezz 747
İbrâhîm 234, 673
İbsâl 202, 410
İdrîs 201, 404
İḥşîdî 194, 289
İlyâs 201, 370, 404, 525, 699
İmâd 398

İmâdü'd-devle 437
İmâm Kulu 713
İrem 309, 390, 644
İsâ 122, 552
İsfendiyâr 319, 345
İskender 39, 103, 202, 314, 332, 333,
346, 603, 771
İskenderî 202, 472, 701
İsm-i A'zâm 527
İşrâkiyân 143, 386
İyâdî 321

K

Ḳâbûs 116, 338
Ḳâf 403, 481, 634
Kâfî 109, 745
Kâfûr 194, 289
Ḳâhire 470, 577, 632, 699
Ḳahramân 116, 338
Ḳâ'ânî 715
Ka'b 692
Kâ'b 114, 340
Ka'b bin Mâme 746
Ka'be 103, 133, 136, 140, 194, 197, 223,
224, 293, 340, 355, 363, 371, 385, 418,
626, 635, 642, 682, 727
Ka'beti'l-Mu'azzamatî 486
Ḳaradeñiz 741
Ḳaren 327
Ḳas bin Sâ'ide 746
Kâviyânî 345
Kāvûs 101, 116, 338, 514, 602
Ḳays 116, 405, 636
Ḳayşûr 127, 470
Ḳazâk 741
Ḳazvîn 607
Kelîm 415
Kemâl-âbâd 314
Ken'ân 184, 703
Keşende 116, 602

Kevşer 348
Keyânî 311, 327
Keyḳubâd 103, 116, 332, 602
Keyû 116, 338
Keyümers 103, 194, 219, 289, 332, 707
Ḳıfcaḳ 715
Ḳurîm 715
Ḳızılbaş 193, 194, 286
Kindî 344
Kirdevânî 344
Kisrâ 116, 602
Kitâb-ı Mübîn 130, 337
Ḳubbetü'l-İslâm 129, 311
Ḳureşî 612
Ḳureyş 665
Ḳur'âniyye 472
Ḳuşayy 665
Ḳuşvâ 657
Ḳutluḡ 715
Küseyb 504
Küştab 116, 602
Küştasb 103, 332, 602
Kütbi 582

L

Laḡsa 315
Leclâc 301
Leh 200, 256, 741, 743
Levh-i Maḥfûz 569
Lu'ayy 665

M

Maḥmûd Çelebi 577
maḳrû' 495, 548, 657
Mânî 308, 355, 749
Ma'âd 749
Ma'n 175, 552, 651
Mâverâ'ü'n-nehir 301
Mecûsî 105, 194, 286

Mehdî 305
Mekke 72, 110, 134, 144, 163, 164, 168,
208, 210, 211, 241, 245, 247, 484, 557,
567, 588, 597, 626
Menâzirü'l-İnşâ 297
Merve 102, 135, 390, 483
Meryem 123, 202, 445, 466, 481, 501,
606, 631, 688
Mescid-i Aḳşâ 103, 133, 358, 385
Mescid-i Haram 489
Mesîḥ 106, 202, 415, 514, 555, 556, 668
Mesîḥâ 700
Mevlânâ 'Abdu'llâh 478, 483
Mevlânâ 'Abdullâh 389
Meydânî 582
Meymene 466
Mısr 112, 194, 201, 234, 245, 249, 289,
302, 333, 376, 410, 412, 413, 470, 472,
573, 577, 614, 621, 628, 671, 698, 704
Mihrab 116, 602
Mihr ü Vefâ 113, 322
Minâ 102, 135, 390
Mi'râc 358
Muḥammed 65, 67, 69, 206, 210, 217,
219, 220, 281, 336, 423, 754
Muḥliş-zâde 460
Muḥsin-i Ḳayşerî 109, 739
Muḳle 339
Mu'allim-i Şânî 513
Mu'arrâ 582
Mu'izzî 582
Murâd Ḳan 99, 310
Murâd Ḳân 217, 237, 307
Murâd-ı Râbi' 247, 601
Murâd Pâşâ 739
Müsâ 202, 285, 447, 555, 587, 695
Musta'sım 105, 194, 286
Mübârek 314
Mücâhid 692
Münşe'at-ı Selâfin 114, 503

Münşe'âtü'l-İnşâ' 304
Mürvârid 301
Müselmânî 294
Müslimîn 301
Mütenebbî 582, 747

N

Nâhid 733
Nâmûs-ı Ekber 654
Na'im 348, 746
Naşir-i Tûsî 105, 194, 286
Nazretü'n-Na'im 645
Necâti 642
Neceflulı 311
Nerimân 327
Neşrû'l-Le'âlî 113, 322
Nevzer 116, 602
Neyyir-i Necât 114, 340
Nîl 201, 621, 704
Nizâmü'l-mülk 437
Nüh 683
Nüşirevân 103, 116, 151, 299, 300, 332, 602, 710
Nüzhet-âbâd 299

O-Ö

Oğçı-zâde 69, 71, 73, 217, 219, 220, 221, 282
'Oşmân 99, 193, 285, 333, 341, 604
Oşmân Hân 433
'Oşmânî 503
'Oşmânîyân 112, 288, 295, 296, 302
'Oşmânîye 297
'Oşmânîyye 99, 112, 302, 341, 439
'Oşmân Paşa 713
Öklides 115, 328

P

Peşeng 103, 332
Pîşdâdiyân 115, 343

R

Râciz 654
Rafz 296
Râzî 582
Resûl 106, 124, 337, 412, 602, 716, 725, 747
Revân 106, 399, 707, 710, 711, 714
Rühü'l-emîn 133, 320, 401
Rühü'l-Emîn 569
Rûm 194, 288, 302, 303, 310, 329, 433, 441, 604, 642, 722, 732, 745
Rûmili 244, 543
Rûmiyân 295
Rüstem 116, 319, 602

S-Ş

Şâbî 582, 620
Şafâ' 102, 135, 390
Şagânî 112, 398
Şahbân 582
Şahîh-i Buḥârî 108, 125, 418
Sâm 116, 338, 602
Sâmân 116, 602
Şamedânî 321
Sâmirî 107, 321, 338, 401, 408, 519
Sâmm 116, 602
Sâsân 116, 602
Sebâ' 400
Seb'-i Şeddâd 674
Seb'-i Şidâd 134, 182, 319, 371, 389, 709
Seccâd 314
Selâmân 202, 410
Selm 327
Selmân 425, 582
Senâ'î 359
Senâyi 582
Sencer 184, 307
Seyfu'llâh Efendi 445, 469, 551, 556
Seyyidü't-Ṭâ'ife 135, 568

Şifâhân 608
Sikender 314, 346
Sîmûn 312, 313, 711
Siyāvüş 307
Şubbî 582
Südân 288
Sultân Muştafâ 218, 219, 220, 327, 332, 336, 433
Sultân Selim 302
Sultân Selim Hân 302
Sührâb 103, 116, 332, 602
Sükeyt 306
Süleymân 511, 692
Sünen-i Tirmizî 108, 125, 295
Şafî'î 582
Şahî 65, 80, 104, 194, 529
Şah İsmâ'il 301
Şah Maḥmûd 740
Şah 'Abbâs 103, 217, 218, 219, 220, 307, 320, 327, 332, 336, 338, 602
Şâm 110, 200, 245, 302, 333, 483, 566, 567, 571, 582, 671, 674, 677, 680
Şâpür 116, 338
Şehnâme 145, 308
Şemâhî 713
Şeyh Ebu'l-beḳâ 676
Şeyh Muḥammed 568, 679
Şibli 735
Şi'a 296
Şirâz 321
Şirâzî 582
Şirvân 713, 716
Şu'bet 629

T

Tâc-zâde Ca'fer Çelebi 112, 302
Târiḫ-i Vaşşâf 582
Tatâr 636
Tâtâr 716, 742
Tâzî 202, 408

Tehemten 327, 642, 713
Teslim 454
Tûnus 255, 721, 745
Ṭahmâsib 327
Ṭahmureş 116, 338
Ṭahmureş 103, 332
Ṭayyibî 582
Ṭûba 377
Ṭugrâ'î 514
Ṭugrâyi 80, 104, 194, 529, 582
Ṭûna 741
Ṭür 362
Ṭûs 116, 602

U-Ü

'Uşşâr 582
'Utabî 582
'Uṭârid 296, 366, 424, 440, 462, 585, 628
Ümmü'd-dünyâ 234, 235, 286, 408, 411, 413, 698
Ümmü'l-Ḳurâ 665
Üveys-i Ḳarânî 195, 474

V

Vakf-ı Haşşâf 107, 582
Vâkidî 107, 406
Vâ'il 339, 620
Vaşşâf 92, 107, 114, 283, 300

Y

Yâfeş 338
Yaḫyâ bin Mu'âz 735
Yaḫyâ bin Mu'im 735
Yaḫyâ Efendi 736
Yaḫyâ-yı Bermekî 735
Yaḫyâ-yı Zühli 735
Yânice 144, 733
Ya'kub 688
Yünân 394, 604, 676, 682

Yüsuf 117, 184, 201, 329, 376, 400, 403,
410, 423, 466, 470, 549, 614, 688,
701, 703, 704

Z

Zâl 116, 602, 713, 723
Zâti Şeyh Muhammed 672
Zebûr 327, 401
Zehebî 107, 406
Zemaşerî 582

Zeyd 450, 635
Zuhal 433
Züheyr 110, 386, 582
Zühri 401
Zü'l-ektâf 116, 338
Züleyhâ 201, 400
Züleyhâ 727
Zü'l-ıkarneyn 451
Zülkarneyn 200, 369
Zü'n-nûn 203, 583, 679

OKÇUZÂDE MEHMED ŞÂHÎ VE MÜNŞEÂTİ MÜNŞE'ÂTÜ'L-İNŞÂ'

Osmanlı devlet adamlarının bürokratik mertebelerinin ilmî ve bedîi ehliyetlerine göre şekillendiği muhakkaktır. Osmanlı bürokrasisinde makam sahibi bir idareci, evvela ilmî ve edebî seviyesine göre itibar görmüştür. Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyıl sonları ve XVII. yüzyıl başlarında yetişmiş ve eserler vermiş olan Okçuzâde Mehmed Şâhî muteber bir devlet adamı olmakla birlikte klasik Türk edebiyatı tarihi için önemli bir münşidir. Bu vasıfları yanında şair, âlim ve hattat bir zât olan Okçuzâde, hezarfen diyebileceğimiz çok yönlü bir Osmanlı entelektüel kişiliğini anlamak adına önemli bir numûnedir.

Mehmed Şâhî'nin konumuz olan Münşe'âtü'l-İnşâ'sı, süslü nesrin bir ürünü olup siyasî ve sosyal tarih açısından da ufuk açıcı bir yerde konumlanmaktadır. Özellikle eserin mukaddimesinde verilen dönemin siyasi uygulamaları ile ilgili ipuçları ve Okçuzâde ile ilgili biyografik bilgiler açısından oldukça kıymetlidir. Ayrıca Okçuzâde'nin inşâ hakkındaki bilgi ve görüşleri de dikkate şâyândır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-8371-62-8

9 786258 371628